Ἔτος ΙΑ'. Ἐν Ἀθήναις 29 Μαρτίου καὶ 5 Ἀπριλίου 1901 Ἀριθ. 170 καὶ 171

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου Ἐσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	«Ἀναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἐπιστολὴ τοῦ ἰατροῦ Α. Μαυρουκάκη. — Τὸ Συνέδριον τῶν ἐπισκόπων, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου, ἀρχιμανδρίτου. — Κλῆρος καὶ Λαός, ὑπὸ Τιμοθέου, Πρωτοσυγκέλλου. — Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἑβδομάς. ὑπὸ Γ. Β. — Ἡ βλασφημία τῶν Θείων, ὑπὸ Δ. Εὐγενίδου, ἰατροῦ. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ. — Ἵδρυσις Τμήματος τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐν Βόλῳ. — Ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει. — Ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀδελφότης «Ὁμόνοια». — Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον. — Κήρυγμα «Ἀναπλάσεως».

ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑ ΕΝ ΤΗι ΘΕΡΑΠΕΙΑι ΑΣΘΕΝΩΝ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 167 φύλλον τῆς «Ἀναπλάσεως», ἡμερομηνίας δὲ 8 Μαρτίου 1901, ἀνεδημοσιεύσαμεν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν «Ἑστίαν» τοῦ ἰατροῦ κ. Μαυρουκάκη περὶ θαυματουργοῦ θεραπείας ἑνὸς παραλυτικοῦ, ὑπεσημειώσαμεν δὲ τὰ ἀκόλουθα· «Παρήγορον εἶνε ὅτι μεταξὺ τῶν ἰατρῶν ἀναφαίνονται πολλοὶ **τείνοντες** εἰς τὸ νὰ καταδείξωσιν, ὅτι ἡ ἰατρικὴ συμβιβάζεται ἄριστα πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὅτι ἡ ἀθεΐα προσιδιάζει μόνον εἰς ἰατροὺς ἐπιπολαίους, ὧν ἡ ἐγκεφαλικὴ κατάστασις εἰσέρχεται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς παθολογίας. Ἐκ τῶν τοιούτων εὐσεβῶν ἐπιστημόνων εἶνε ὁ ἐν Ἀθήναις νευρολόγος κ. Α. Μαυρουκάκης, οὗ τὴν πρὸς τὴν «Ἑστίαν» ἐπιστολὴν ἐπὶ τῇ θαυματουργῷ ἰάσει ἑνὸς παραλυτικοῦ ἀναδημοσιεύομεν αὐτόθι».

Δυστυχῶς ἡ γενομένη παρ' ἡμῶν ἀναδημοσίευσις αὕτη καὶ αἱ συνοδεύσασαι αὐτὴν ἐν ὑποσημειώσει γραμμαὶ ἐσκανδάλισάν τινας, οἵτινες ἢ δὲν ἐπρόσεξαν καλῶς ἢ δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐγκύψωσιν ἐπὶ παρομοίων ζητημάτων. Καὶ εἰς μὲν τοὺς ζητήσαντας ἐξηγήσεις κατ' ἰδίαν προθύμως ἐδώκαμεν τοιαύτας· ἐπειδὴ ὅμως ὁ διαφορογράφος τῆς ἐφημερίδος ὁ «Λόγος» καὶ ὁ συντάκτης τῆς «Κυρ Ἀργίας», μὲ αὐθεντίαν καὶ κῦρος χιλίων τοὐλάχιστον Οἰκουμ. Συνόδων, ἐμέμφθησαν βαρέως τὴν «Ἀνάπλασιν», ὡς ἀδίκως ἀποδώσασαν εὐσέβειαν εἰς ἰατρὸν δῆθεν ὑλιστὴν θελήσαντα νὰ ἐξηγήσῃ κατὰ τρόπον ὑλιστικὸν τὴν γενομένην θεραπείαν τοῦ παραλυτικοῦ καὶ ἀρνηθέντα τὴν θείαν ἐνέργειαν, ἐπωφελούμεθα εὐχαρίστως τῆς δοθείσης ἀφορμῆς, ὅπως χύσωμεν ὀλίγον φῶς ἐπὶ σπουδαίου ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐκ τῶν εὐσεβούντων πολλοὶ ἔχουσι πεπλανημένας ἢ συγκεχυμένας τοὐλάχιστον τὰς γνώμας.

Καὶ ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν παρ' ἡμῶν γενομένην ἐπὶ εὐσεβείᾳ σύστασιν τοῦ ἰατροῦ κ. Α. Μαυρουκάκη. Τὸν ἰατρὸν ταῦτον δὲν γνωρίζομεν διόλου ἐξ ὄψεως, οὐδὲ σήμερον ἀκόμη. Ἀνήκοντες ὅμως θείᾳ χάριτι εἰς ἐκείνους, οἵτινες καὶ γράφουσι μὲν καὶ ὁμιλοῦσι καὶ Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκουσι καὶ εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἐγκύπτουσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν σύγχρονον ἐπιστημονικὴν κίνησιν παρακολουθοῦσι, καθ' ὅσον σχετίζεται πρὸς φιλοσοφικὰ καὶ θρησκευτικὰ προβλήματα, εἴχομεν τὸ εὐτύχημα ν' ἀναγνώσωμεν ἐν ἔτει 1899 ἀνακοίνωσιν τοῦ ἰατροῦ Μαυρουκάκη γενομένην ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἰατρικῇ ἑταιρείᾳ περὶ τῆς Πίστεως ἐν τῇ Θεραπευτικῇ, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως δὲ ταύτης δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ ν' ἀποκομίσωμεν λίαν εὐαρέστους ἐντυπώσεις. Βεβαίως ὁ ἰατρὸς δὲν ἐπιδεικνύει ἐκεῖ τὴν ἀκρίβειαν τῆς γνώσεως ἑνὸς θεολογοῦντος καὶ εἰδικώτερον ἐγκύψαντος εἰς τὰ ζητήματα τῆς θρησκευτικῆς γνώσεως· ἀλλὰ τοιαύτην ἀπαίτησιν ὑπερβολικὸν θὰ ἦτο νὰ εἴχομεν παρ' ἀνακοινώσεως γενομένης πρὸς ἑταιρείαν ἰατρῶν, ἥτις καλεῖται νὰ συζητῇ διάφορα προβλήματα τῆς ἁρμοδιότητός της ἐντὸς ὅρων καθαρῶς ἐπιστημονικῶν· οὐδὲ πρέπει νὰ παρίδωμεν, ὅτι ἐν τοῖς ἰατρικοῖς τῆς Ἑλλάδος κύκλοις, ἐκτὸς ὀλιγίστων καὶ εἰς τὰ δάκτυλα μετρουμένων, οἱ πλεῖστοι εἶνε ἀδιάφοροι πρὸς τὰ ζητήματα τῆς πίστεως, ὅταν δὲν ἦνε ἐναντίοι, καὶ οἱ σχετικῶς δὲ θρησκευτικώτεροι, ἕνεκα τῆς παιδεύσεως, ἣν ἔλαβον, καὶ τοῦ περιέχοντος, εἰς ὃ διατελοῦσι,

δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν ἄμεμπτον ἐκείνην θρησκευτικοφιλοσοφικὴν γνῶσιν, δι' ἣν ἀπαιτεῖται ἄλλη προπαρασκευὴ καὶ χρειάζονται ἄλλαι μελέται καὶ εἰδικαὶ ἐνασχολήσεις καὶ σπουδαί. Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης, εἰς τὴν ἐν ἔτει 1899 γενομένην ὑπ' αὐτοῦ ἀνακοίνωσιν πρὸς τὴν ἐνταῦθα Ἰατρικὴν Ἑταιρείαν, καίτοι ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀκούοντες συνάδελφοί του δὲν ἦσαν βεβαίως διατεθειμένοι ν' ἀποδεχθῶσιν ἄνευ μειδιάματος καὶ ἄνευ σαρκασμοῦ θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις γινομένας παρ' ὁμοτέχνου των, εἶχε τὸ θάρρος νὰ διαδηλώσῃ τὰς ὑπερκοσμίους πεποιθήσεις του καὶ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως κατὰ τρόπον, εἰς ὃν ἡ δικαιοσύνη δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ ἐκτίμησιν καὶ ἔπαινον. Ἰατρός, ἐκφραζόμενος, ὡς αὐτός, ὑπὲρ τῆς πίστεως ἐνώπιον ὁμηγύρεως ἐξ ἰατρῶν, ἔχει ἴσως θρησκευτικὸν αἴσθημα πολὺ γνησιώτερον καὶ ἰσχυρότερον ἀπὸ τὸ ἐνυπάρχον εἴς τινας τῶν ἐπικριτῶν του, δὲν ἤθελε δὲ σφάλει τις ἂν ἔλεγεν ὅτι περὶ αὐτοῦ δύναται ἐξαίρετα νὰ ἐφαρμοσθῇ τοὐλάχιστον τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς ἕνα τῶν Γραμματέων, ὅτι «οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (Μάρκ. ΙΒ'. 34).

Καὶ διὰ νὰ κρίνητε περὶ τούτου ὑμεῖς αὐτοί, φίλοι ἀναγνῶσται, σᾶς παραθέτω αὐτόθι ἀποσπάσματά τινα ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνακοινώσεως τοῦ ἰατροῦ Μαυρουκάκη ἐνώπιον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἰατρικῆς Ἑταιρείας.

Ἰδοὺ αὐτά. Πρῶτον δὲ ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τῆς ψυχῆς·

«Πλὴν τῆς φυσιολογικῆς λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου, ἐξ ἧς πᾶσα κίνησις καὶ πᾶσα αἴσθησις ἀπορρέει, ὑπάρχει τι ἄϋλον, ὑπέρτερόν τι, ῥυθμίζον τὴν ἐγκεφαλικὴν ταύτην λειτουργίαν, δύναμις ἀνωτέρα, πνεῦμά τι διδον τὴν ζωὴν εἰς τὴν ὕλην, καὶ τοῦτο εἶνε ἡ ψυχή».

Καὶ κατωτέρω· «Ἡ ἐπιστήμη δέχεται διάφορα ἐγκεφαλικὰ κέντρα, καὶ ἔχει διά τινας τῶν ἐγκεφαλικῶν λειτουργιῶν ὁρίσει τὴν ἰδιότητα ἑκάστου κέντρου. Ἀλλὰ τὰ κέντρα ταῦτα, τὰ ἀπαρτιζόμενα ἐκ πλήθους κυττάρων, δὲν ἔχουσιν αὐτόματον λειτουργίαν, καὶ πρέπει νὰ ὑποστῶσιν ἐρεθισμόν τινα, προερχόμενον εἴτε ἔξωθεν, εἴτε ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου, καὶ τότε μόνον εἶνε δυνατὸν νὰ λειτουργήσωσιν, ἄλλως εἰσὶν ὕλη ἀδρανής. Τί συντελεῖ, ἵνα παραχθῇ ὁ ἐρεθισμὸς οὗτος καὶ ἀρχίσῃ ἡ λειτουργία; Ποῖον εἶνε τὸ γενικὸν ἐκεῖνο κέντρον, τὸ ἀποδεχόμενον ὅλους τοὺς ἐρεθισμοὺς καὶ κατανέμον αὐτοὺς εἰς τὰ διάφορα ἐγκεφαλικὰ κέντρα, καὶ συντεῖνον ἵνα ἐπέλθῃ τὸ ἀνάλογον ἀποτέλεσμα, χωρὶς νὰ γεννηθῇ ἡ ἐλαχίστη σύγκρουσις; ... Τὰ κύτταρα λειτουργοῦσιν εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἢ διέπονται ὑπ' ἀνωτέρου τινὸς νόμου; Ποῖος δὲ εἶνε ὁ νόμος οὗτος ὁ φέρων τὴν ἁρμονίαν ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ ὀργανισμοῦ ἡμῶν; εἶνε ἡ συνδρομὴ πασῶν τῶν ἰδιοτήτων, ἃς ἕκαστον τῶν μελῶν ἡμῶν ἔχει, ἢ εἶνε ἀνωτέρα δύναμις, τὴν συνδρομὴν αὐτὴν γεννῶσα; Ἡμεῖς εἰς τὰ σοφὰ διδάγματα τῶν μεγάλων διδασκάλων πειθόμενοι, καὶ ἐπὶ τὴν φύσιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων ἐρειδόμενοι, καὶ μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ κατανοήσωμεν πολλὰς ψυχικὰς ἐκδηλώσεις, παραδεχόμεθα τὸ δεύτερον, παραδεχόμεθα τὴν ὕπαρξιν τῆς ψυχῆς. Ἐὰν λάβωμεν πτῶμα λίαν πρόσφατον, δυνάμεθα, διοχετεύοντες ῥεῦμα ἠλεκτρικόν, νὰ θέσωμεν εἰς κίνησιν τοὺς διαφόρους αὐτοῦ μῦς, ἀλλ' εἰς τὸ πτῶμα τοῦτο, ὁσονδήποτε ἰσχυρὰ καὶ ἂν ἦνε ἡ ἠλεκτρικὴ ἡμῶν στήλη, οὐδεμίαν θὰ δώσωμεν αἴσθησιν, οὐδὲν θὰ παραγάγωμεν συναίσθημα, διότι ἡ ζωὴ ἀπ' αὐτοῦ ἐξέλιπε. Τί λοιπὸν εἶνε ἡ ζωὴ αὕτη; Δὲν εἶνε ἡ ἀνωτέρα, ἡ **ἄϋλος** δύναμις, ἣν παραδεχόμεθα, δὲν εἶνε ἡ ψυχή; »

Περὶ δὲ τῆς πίστεως λέγει τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ γενικὸν τοῦτο τῆς πίστεως συναίσθημα ὑποδιαιρεῖται, ἡ δὲ μεγίστη καὶ σπουδαιοτάτη τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτοῦ εἶνε ἡ πρὸς τὴν θρησκείαν πίστις, ὁ ἰσχυρότατος τῶν δεσμῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες, ἐπὶ ταύτης ἑδραζόμενοι ἀπαρτίζουσι σύνολον συμπαγὲς καὶ ἀδιαίρετον. Διὰ τοῦτο λαοὶ μὴ συνδεόμενοι διὰ τῆς πίστεως χάνουσι τὴν ἑνότητα αὐτῶν καὶ ταχέως ἀποσυντίθενται».

Καὶ ἀλλαχοῦ:

«Ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην τῆς πίστεως. Ἄνευ ταύτης δὲν δύναται νὰ ζήσῃ, καὶ ὑπὸ γενικὴν καὶ ὑπὸ καθαρῶς θρησκευτικὴν ἔποψιν λαμβανομένης τῆς λέξεως. Πολλοὶ καθίστανται δυστυχεῖς, διότι χάνουσι τὴν πίστιν, ἢ διότι δὲν ἐνθαρρύνονται εἰς ταύτην παρὰ τῶν ἄλλων. Καθῆκον λοιπὸν παντὸς ἀνθρώπου καὶ δὴ τοῦ **ἀνεπτυγμένου** εἶνε, κατανοῶν τὴν **ἀναπόδραστον** τῆς πίστεως ἀνάγκην καὶ τὴν **ἀνεκτίμητον** ταύτης ἀξίαν, νὰ ὑπεκκαίῃ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἐμβάλλῃ, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὴν παντοίοις τρόποις εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐνδοιαζόντων. Τὸ ἐνισχύειν τὴν πίστιν τῶν ἀνθρώπων εἶνε ἴσον πρὸς τὸ ὠθεῖν αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. Ἐμβάλλωμεν τὴν πίστιν, καὶ δὴ εἰς τὰς ἁπαλὰς τῶν παίδων ψυχάς, αἵτινες εὐκολώτερον διαπλάττονται. Ἄνθρωπος ἄνευ πίστεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἶνε ὡς τὸ ἄνευ πηδαλίου πλοῖον ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων τρικυμιώδους θαλάσσης· ἀνατρέπεται καὶ συντρίβεται ὁ πρῶτος, ὅπως καὶ τὸ δεύτερον. Ἂς μὴ δεικνύωμεν, κύριοι, ἄκαιρον σπουδήν, προσπαθοῦντες νὰ ἐρευνήσωμεν καὶ διϋλίσωμεν τὰ πράγματα ἐκεῖνα, ἅτινα, καὶ ἂν μείνωσιν ἀνεξερεύνητα, καὶ ἂν ἔτι πιστευθῶσι διὰ μείζονος φαντασίας καὶ ζωηρότερον παρασταθῶσιν, οὐ μόνον δὲν θὰ βλάψωσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα θὰ ὠφελήσωσι, καὶ δὴ εἰς οἵαν κατάστασιν εὑρίσκεται τὸ Ἔθνος ἡμῶν. Μᾶλλον παντὸς ἄλλου λαοῦ σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς ἔχει ἀνάγκην τῆς πίστεως, **καὶ δὴ τῆς θρησκευτικῆς**· δι' αὐτῆς ἐσώθη καὶ δι' αὐτῆς ὑπάρχει ἐλπὶς καὶ πάλιν νὰ σωθῇ. Θὰ εἴπωσί τινες, ὅτι πρέπει νὰ ἐρευνηθῶσι τὰ κατὰ τὴν πίστιν, ἵνα μὴ γεννηθῇ δεισιδαιμονία· ἀλλὰ καὶ ἡ δεισιδαιμονία εἶνε προτιμοτέρα τῆς ἀπιστίας. Κάλλιον νὰ κατεχώμεθα ὑπὸ τυφλοῦ φανατισμοῦ, ἢ νὰ καταφάγῃ ἡμᾶς ἡ σάραξ τῆς ἀπιστίας. Διὰ μὲν τοῦ πρώτου ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ συνασπισθῶμεν, διὰ δὲ τῆς δευτέρας θὰ ἀποσυντεθῶμεν τέλεον. Ἄλλως δέ, κύριοι, τί γλυκύτερον, τί μαγικώτερον, τί σωτηριωδέστερον

τοῦ πιστεύειν;.... Ἡ πίστις καθόλου, καὶ ἰδιαίτατα ἡ θρησκευτική, ἁπαλύνει τὴν ψυχήν, ἐξευγενίζει τὰ αἰσθήματα, παρεμποδίζει πολλὰς καταστροφάς, προλαμβάνει πολλὰ νοσήματα, ἡδύνει τὰς στιγμὰς τοῦ βίου καὶ τοῦ χειρώνακτος καὶ τοῦ πλουσίου. Ἂν ἡ πίστις δὲν ὑπῆρχε, δὲν θὰ ὑπῆρχον πολλαὶ ἰάσεις, δὲν θὰ ὑπῆρχεν εὐσπλαγχνία, δὲν θὰ ὑπῆρχε τελεία εὐτυχία, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἑνότης οὔτε μεταξὺ τῶν ἀτόμων, οὔτε ἐθνική, οὔτε παγκόσμιος. Ἐὰν ἡ πίστις ἀπὸ τοῦ κόσμου ἐξέλειπε, τὸ σύμπαν θὰ κατεστρέφετο! Κρατύνωμεν λοιπὸν τὴν πίστιν, ὑπὲρ αὐτῆς μοχθοῦντες!».

Ταῦτα, φίλοι ἀναγνῶσται, ὑπεστήριζεν ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης περὶ ψυχῆς καὶ περὶ πίστεως ἐνώπιον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἰατρικῆς Ἑταιρείας σημειωθήτω τοῦτο καλῶς —ἐν ἔτει 1899. Σᾶς ἐρωτῶ λοιπόν: τοιοῦτος ἰατρὸς εἶνε ἄπιστος, εἶνε ἀσεβής, εἶνε ὑλιστής, ὡς δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τὸν χαρακτηρίζουσιν ὁ «Λόγος» καὶ ἡ «Κυριακὴ Ἀργία», καὶ ἡ «Ἀνάπλασις» ἡμάρτησε πράγματι καὶ ἐπέδειξεν ἀκρισίαν, παραστήσασα τὸν ἰατρὸν τοῦτον ὡς ἐπιστήμονα εὐσεβῆ;

Ἀλλὰ μήπως ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης ἤλλαξε γνώμας ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ μετέστη ἔκτοτε εἰς τὴν ἀθεΐαν καὶ τὸν ὑλισμόν;

Αὐτὴ ἡ πρὸς τὴν «Ἑστίαν» ἐπιστολή του τῆς 26ης Φεβρουαρ. 1901 μαρτυρεῖ τὸ ἐναντίον. Διότι ἰδοὺ πῶς προοιμιάζεται: «Φιλτάτη «Ἑστία»· Ἀνέγνων τὸ ἐν τῷ χθεσινῷ σου φύλλῳ δημοσιευθὲν θαῦμα, ὅπερ ἐπετελέσθη ἐν τῷ ἐξωκκλησίῳ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας. Τὸ θαῦμα τοῦτο παραδέχομαι ὡς ἀληθέστατον, καὶ σᾶς συγχαίρω ἀπὸ καρδίας, διότι διὰ τῶν τοιούτων δημοσιευμάτων σας κρατύνετε τὴν ὁλονὲν καταρρέουσαν πίστιν, ἥτις ἦν καὶ ἔσεται τὸ μεγαλήτερον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔρεισμα. Διὰ τῆς πίστεως κατορθοῦνται πολλά· καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἰατρικῇ ἐπιστήμῃ ἔχομεν οὐκ ὀλίγας ἰάσεις ἐπερχομένας διὰ τῆς πίστεως καὶ μόνης».

Εἶνε ταῦτα λόγια ἰατροῦ ὑλιστοῦ, ἀπίστου, ἀθέου, ἀσεβοῦς;

Γνωρίζομεν τί θὰ μᾶς ἀντιτάξωσι· θὰ μᾶς ἀντείπωσιν, ὅτι ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης ἐξηγεῖ κατὰ τρόπον ὑλιστικὸν τὰ θαύματα. Καὶ τὸ εἶπον ἤδη, καὶ ἐπὶ τούτου ἐστήριξαν τὰς κατὰ τῆς «Ἀναπλάσεως» μομφάς των.

Ἡμεῖς θὰ τοῖς ἀποδείξωμεν, ὅτι ἡ ἐξήγησις, τὴν ὁποίαν ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης ἔδωκεν ὄχι εἰς ὅλα τὰ θαύματα ἐν γένει, ἀλλ' εἰς ὡρισμένου εἴδους θαύματα, δὲν εἶνε διόλου ὑλιστική, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἀντιτίθεται ῥιζικῶς πρὸς τὰς ὑλιστικὰς θεωρίας. Ἀλλὰ πρὸ τούτου τοὺς ἐρωτῶμεν, καὶ ἂν ἐσφαλμένως διεξήγησεν ὁ ἰατρὸς Μαυρουκάκης μίαν περίπτωσιν θαύματος — ἂν καὶ αὐτὴν ἀπέδωκεν ὄχι εἰς μηχανικὰ αἴτια, ἀλλ' εἰς νίκην τῆς ψυχῆς ἐπὶ τοῦ σωματικοῦ ὀργανισμοῦ — ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι εἶνε ὑλιστὴς καὶ ἀσεβής; Ἔκαμεν ὁ ἰατρὸς οὗτος καμμίαν ὁμολογίαν ὑλιστικήν; Ὄχι. Ἀπ' ἐναντίας προβαίνει εἰς δηλώσεις πίστεως καθαράς, σταθεράς, θαρραλέας, ἀδιαφιλονεικήτους.

Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ παραλυτικοῦ ἐν τῷ ἐξωκκλησίῳ τῆς Ἁγ. Βαρβάρας τὴν χαρακτηρίζει θαῦμα καὶ ἀποτέλεσμα τῆς θρησκευτικῆς πίστεως τοῦ θεραπευθέντος. Ἐπομένως καμμία εἰς αὐτὸν δὲν ὑπῆρξε πρόθεσις εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῇ διεξηγήσει τοῦ θαύματος τὰ ὑλιστικὰ θεωρήματα. Πῶς λοιπὸν ἄνδρες κάμνοντες τὸν θεοσεβῆ, τὸν πιστόν, κατηγοροῦσι τὸν ἰατρὸν τοῦτον μετὰ τόσης εὐκολίας ὡς ὑλιστήν, ἀσεβῆ, ἄθεον, καὶ τὴν σπουδήν των ταύτην πῶς τὴν συμβιβάζουσι μὲ τὸ καθῆκον, ὅπερ ἔχει πᾶς χριστιανός, ὅπως μὴ ἀδικῇ, μηδὲ διαβάλλῃ, μηδὲ διασύρῃ καὶ κατ' ἐλάχιστον τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἄλλου; Καὶ ἡ ἐλαφρότης αὕτη καταντᾷ εἰς ἔγκλημα, καὶ ἔγκλημα βαρύ, διότι, ὡς θ' ἀποδείξωμεν, πραγματευόμενοι ἐν τοῖς ἐφεξῆς περὶ θεραπειῶν διὰ θαύματος καὶ διακρίνοντες τὰ διάφορα εἴδη τῶν τοιούτων θαυμάτων, ἡ ἐξήγησις τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ ἐν τῷ ἐξωκκλησίῳ τῆς Ἁγ. Βαρβάρας διὰ θαύματος τελεσθέντος διὰ θρησκευτικῆς πίστεως, θετούσης εἰς ἐπικοινωνίαν τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ θείου, ὄχι μόνον ὑλιστικὴ δὲν εἶνε, ἀλλὰ καὶ ὀρθοδοξοτέρα ἴσως ἀπὸ τὴν ἐξήγησιν, ἣν διατριβογράφος τοῦ «Λόγου» ἔδωκεν εἰς τὰς στήλας αὐτοῦ περὶ θεραπειῶν, τελουμένων δι' ὑποβολῆς ἢ αὐθυποβολῆς, ὡς λέγει, αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου, ἐπὶ παθήσεων νευρικῆς καὶ ὑστερικῆς φύσεως.

Ἅπαξ δὲ δοθείσης τῆς εὐτυχοῦς ἀφορμῆς, θέλομεν προβῇ εἰς πλήρη μελέτην περὶ θαύματος καὶ θεραπειῶν διὰ θαύματος.

Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ ν' ἀπευθύνωμεν μίαν φιλικὴν σύστασιν πρὸς ἐκείνους, οἵτινες μετὰ περισσῆς εὐκολίας ἀπονέμουσι διπλώματα ἀπιστίας καὶ ἀσεβείας, καὶ φαίνονται σχεδὸν χαίροντες διὰ τὴν ἐμφάνισιν τοιούτων εὐκαιριῶν. Ἂς εἴμεθα ζηλωταὶ ἐν τῇ πίστει, ἀλλ' ἂς μὴ εἴμεθα ἄφρονες, πρὸ παντὸς δὲ ἂς εἴμεθα δίκαιοι. Τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἱερᾶς θρησκείας μας ἂς τοὺς ἐλέγχωμεν, εἰς τὸ καθῆκον δὲ τοῦτο δὲν καθυστερεῖ βεβαίως ἡ «Ἀνάπλασις»· ἀλλ' ἄνδρας, οἵτινες διαθερμαίνονται ὑπὸ εὐσεβείας, ἂς τοὺς σεβώμεθα· καὶ ἔτι πλέον ἐπιστήμονας, παρουσιάζοντας ἰσχυρὰν καὶ σπουδαίαν διάθεσιν εὐσεβείας, καὶ ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς πίστεως, ἂς μὴ τοὺς καταπικραίνωμεν, καὶ ἂς μὴ τοὺς ἀπωθῶμεν, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἠδυνήθησαν ἀκόμη διὰ συστηματικωτέρας καὶ βεβαιοτέρας μελέτης καὶ γνώσεως νὰ κατέχωσιν εἰς ὅλα ἀκριβῆ καὶ ἀρτίαν τὴν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Ὁ ἀπ. Παῦλος, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἐπήνεσεν ὡς εὐσεβεῖς, καὶ διὰ πολλῆς περιποιήσεως καὶ θωπείας ἐπεζήτησε νὰ τοὺς ἑλκύσῃ πρὸς τὸν Ἄγνωστον Θεόν, ὃν ἀγνοοῦντες ἐσέβουν (Πράξ. ΙΖ'. 21. 23). Θὰ εἴπῃ τις ἴσως, ὅτι ἔκτοτε παρῆλθον 20 αἰῶνες, ὥστε ἡ ἐπιεικὴς ἐκείνη τακτικὴ νὰ μὴ ἔχῃ σήμερον λόγον ἐφαρμογῆς· ἀλλὰ κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον ἕκαστος θὰ δώσῃ εὐθύνας καὶ ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, ἐν ᾗ ἔζησεν, ἡ δὲ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιστημόνων εἶνε σήμερον τοιαύτη, ὥστε οἱ ἐξ αὐτῶν ἔχοντες σπουδαίαν διάθεσιν εὐσεβείας πρέπει παρὰ τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν νὰ προσλαμβάνωνται, ἀντὶ νὰ προπηλακίζωνται

καὶ νὰ ἀπωθῶνται, καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο εἶνε ἐπιτακτικώτερον, ὅταν οἱ ἀπέναντι ἡμῶν ἐπιστήμονες δύνανται νὰ ἐπιδείξωσι καὶ εὐτόλμους ὑπὲρ τῆς πίστεως συνηγορίας των γενομένας μετὰ παντὸς θάρρους, καὶ ἐνώπιον συνεδρίων, ἔνθα παρακάθηνται ὄχι ὀλίγοι οἱ σκεπτικισταὶ καὶ οἱ ἄπιστοι. Ἡ τοιαύτη ἐπιεικὴς καὶ φιλάδελφος τακτικὴ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀληθῶς ἀγαπῶντας τὸν Χριστὸν καὶ τὸν πλησίον των· ὁ δὲ συντάκτης τῆς «Ἀναπλάσεως», ὁ γνωρίζων ἐκ πείρας πόσον αὐτὸς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς χαίρει, καὶ ὅταν ἰατροὶ καὶ δικηγόροι δεικνύωσι κἄποιαν μόνον διάθεσιν πρὸς ἀκρόασιν τοῦ θείου λόγου, θεωρεῖ καθῆκόν του ἱερώτατον καὶ νὰ ἐπαινῇ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς εὐσεβεστέρους ἐξ αὐτῶν, τὸ δὲ στάδιον τῶν κατ' αὐτῶν ὕβρεων καὶ προπηλακισμῶν ἀφήνει ἐλεύθερον εἰς ἐκείνους, οἵτινες, ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ θέτοντες τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ πλησίον, ἄγονται καὶ φέρονται ἀπὸ τὰ ἔνστικτα ἑνὸς ἐγωϊσμοῦ καὶ μιᾶς σκληρότητος καὶ βιαιοπαθείας, ἥτις τείνει ν' ἀπαλλοτριώσῃ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ φανῇ ὅτι αὐτοὶ καὶ μόνοι εἶνε οἱ προνομιοῦχοι καὶ ἐκλεκτοὶ ἀκόλουθοί του.

(ἀκολουθεῖ),

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ κ. Α. ΜΑΥΡΟΥΚΑΚΗ (1)

Φιλτάτη «Ἀνάπλασις».

Δεινὴν ἀπατᾶται ἀπάτην ὁ λογὰς ἐκεῖνος ὁ γράψας ἐν τῇ ἐφημερίδι ὁ «Λόγος», ὅτι ἡ πρὸς τὴν «Ἑστίαν» ἐπιστολή μου ἡ ἐξηγοῦσα τὸ θαῦμα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας εἶνε ὑλιστική. Ἡ ἐπιστολή μου εἶνε θρησκευτικωτάτη, ἡ δ' ἐξήγησις, ἣν δίδω, συντελεῖ τὰ μάλα εἰς τὴν ἔντασιν τῆς πίστεως, ὑπὲρ ἧς, ὅση μοι δύναμις, ἀείποτε ἀγωνίζομαι. Ἀγνοῶ τί ὑπὸ θρησκευτικὴν ἔποψιν πρεσβεύουσιν οἱ συνάδελφοί μου, ἐγὼ ὅμως ἀποδέχομαι, ἐν πάσῃ τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἡ θρησκεία οὐ μόνον εἰς τὰ ἄνευ ὀργανικῆς ἀλλοιώσεως νευρικὰ νοσήματα δύναται αὐτὴ καὶ μόνη νὰ φέρῃ τελείας ἰάσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μετὰ βλάβης τοιαῦτα, νευρικὰ ἢ μή, δύναται τὰ μέγιστα νὰ συντελέσῃ, ἀρκεῖ ὁ πάσχων νὰ ἔχῃ πίστιν ἀληθῆ, ἀνεπίπλαστον καὶ ἀκεραίαν, τὰς δὲ θρησκευτικὰς αὐτοῦ ἰδέας στερρὰς καὶ ἀνεπηρεάστους. Πολλοὶ συνάδελφοί μου παραδέχονται τὴν ὑποβολὴν ἢ τὴν αὐθυποβολὴν ὡς σώτειραν πολλῶν πασχόντων, ἐγὼ ὅμως τοὐναντίον πρεσβεύω ὅτι ἡ ὑποβολὴ ἢ αὐθυποβολὴ εἰσὶν ἀπόρροια τῆς πίστεως, καὶ ἑπομένως ἡ πίστις εἶνε ἡ σώτειρα τῶν ἀσθενῶν τούτων. Ὁ προσερχόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν πάσχων καὶ ζητῶν τὴν ἴασίν του πιστεύει, ὅτι ἡ Θεία Δύναμις θὰ ἔλθῃ αὐτῷ ἀρωγός, καὶ πράγματι, **ταύτης ἐνεργούσης καὶ συνεργούσης**, θεραπεύεται. Ὁ Χριστός, θεραπεύσας τὸν παραλυτικόν, ἐπενήργησε διὰ τῆς Θείας Αὐτοῦ Δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὁ παραλυτικὸς δὲν θὰ ἐσώζετο, ἐὰν δὲν ἐπίστευεν εἰς τὴν θείαν τοῦ Θεανθρώπου Δύναμιν καὶ δὲν ἐζήτει τὴν σωτηρίαν του ἐκ τῆς θείας ταύτης δυνάμεως. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ μελιρρήμων Χριστὸς εἶπε πρὸς τὸν τυφλόν· «ἡ πίστις σου σέσωκέ σε». —Τοιαύτην πίστιν παραδέχομαι, πίστιν ἀκλόνητον, ἀληθῆ, ἀμέριστον, καὶ ταύτην ἔχων ὑπ' ὄψιν ἐξηγῶ τὸ θαῦμα. Ἡ τοιαύτη πίστις, ὅταν ὑπάρχῃ ἐν τῇ ψυχῇ ἑκάστου ἀτόμου, εἶνε ἀκαταγώνιστος, δυναμένη νὰ ἀντιπαλαίσῃ κατὰ παντὸς ἐξωτερικοῦ κινδύνου, κατὰ παντὸς ἐνδοιασμοῦ, κατὰ παντὸς πειρασμοῦ καὶ κατὰ πάσης κακῆς ἑρμηνείας.

Τὴν θρησκείαν ἡμῶν θεωρῶ ὡς τὴν ἁγνήν, τὴν γλυκεῖαν, τὴν ἀληθῆ καὶ ψυχοσωτήριον θρησκείαν. Δὲν ἀφοσιοῦμαι δὲ τῇ ὕλῃ, οὐδὲ πειρῶμαι νὰ ἀποδείξω, ὅτι ἡ ὕλη εἶνε τὸ πᾶν. Τοὐναντίον, πέποιθα, ὅτι ἡ ὕλη εἶνε μᾶζα ἀδρανής, μὴ δυναμένη ἀφ' ἑαυτῆς νὰ κινηθῇ, ἀλλ' ἔχουσα ἀνάγκην ἀνωτέρας τινὸς δυνάμεως, τῆς ἀπαραιτήτου δυνάμεως τοῦ πνεύματος. Τὴν δύναμιν δὲ ταύτην τίς ἐνέθεσεν ἡμῖν; τίς ἄλλος ἢ ὁ Θεός; Ἡ δύναμις αὕτη μᾶς κάμνει νὰ ἔχωμεν τὰ διάφορα συναισθήματα, ἐξαναγκάζουσα τὰ ἐγκεφαλικὰ κύτταρα νὰ δρῶσι καταλλήλως εἰς ἑκάστην περίστασιν, ἓν δὲ τῶν συναισθημάτων τούτων, τὸ μέγιστον, εἶνε ἡ πίστις. Ἂν ἡ δύναμις ἡ κινοῦσα τὴν ὕλην ἔλειπε, θὰ εἴχομεν τὴν πίστιν; Βεβαίως ὄχι. Οὐδὲν συναίσθημα δύναται νὰ παραχθῇ παρὰ παντὶ ἐμψύχῳ ὄντι διὰ τῆς τεχνητῆς κινήσεως τῆς ὕλης. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ ὑπερφυσικὴ ἐκείνη δύναμις ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δεδομένη ἡμῖν, διὰ νὰ λάβωσι χώραν τὰ διάφορα συναισθήματα. Εὐνόητον ἄρα τυγχάνει, ὅτι αἱ ἰδέαι μου πόρρω εἰσὶ τῶν ὑλιστικῶν ἰδεῶν, καθ' ὅσον φρονῶ, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τῆς ὕλης κυριαρχεῖ ὑπέρτατον ὂν ταύτην διέπον. Ἡ ὕλη μόνη δύναται νὰ κινηθῇ; ἡ ὕλη μόνη δύναται νὰ δράσῃ; Ποτέ. Διατί ἐν ᾧ αἱ ἐπιστῆμαι ἐπροώδευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμφυσήσωσι τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἄψυχον ὕλην; Διατί νὰ μὴ δυνάμεθα ἡμεῖς οἱ ἰατροί, διὰ τῶν τόσων τελειοποιήσεων τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, νὰ δώσωμεν εἰς ἄρτι θανόντα καὶ αὖθις τὴν ζωήν, ἀφ' οὗ δυνάμεθα νὰ κινήσωμεν τὰ ὑλικὰ μόρια τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος; Διότι ὁ Θεὸς ἀφήρεσεν ἀπὸ τοῦ θανόντος τούτου τὴν ζωήν, ἀφήρεσε τὴν μὴ δυναμένην νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπερτέραν ἐκείνην δύναμιν, δι' ἧς μέχρι πρὸ μιᾶς ἔτι στιγμῆς ἐπροίκιζεν αὐτόν.

Παραπέμπω πάντα βουλόμενον εἰς τὸ σύγγραμμά μου ἡ Πίστις ἐν τῇ Θεραπευτικῇ. Ἐκεῖ θὰ ἴδῃ πολλὰ ἔν τε τῇ εἰσαγωγῇ καὶ ἐν τῷ κυρίῳ θέματι. Δηλῶ μόνον, ὅτι **τὴν πραγματείαν ἐκείνην ἔγραψα ὡς ἰατρός, καὶ ὄχι ὡς Θεολόγος.**

Μὴ ὦμεν ψευδόθρησκοι καὶ αἱρετικοί. Μὴ ζητῶμεν νὰ διαφθείρωμεν τὰς ψυχὰς τῶν πιστευόντων διὰ τῶν σχισματικῶν ἰδεῶν. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις δέον νὰ ᾖ καθαρὰ ὡς κρύσταλλος, ἀλώβητος καὶ μεγάλη ὅσον ἡ ἀγαθότης Του. Ἡ ἀτελὴς πίστις εἶνε ἔλλειψις πίστεως, ἡ δὲ ὑποκριτικὴ πίστις εἶνε ἀληθὲς ἀνοσιούργημα.

(1) Σ. Δ. Γράψαντες τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον καὶ ἤδη παραδώσαντες αὐτὸ πρὸς τύπωσιν, ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τοῦ ἰατροῦ κ. Α. Μαυρουκάκη, ἣν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν.

Τί ἄλλο ὑποστηρίζομεν ἡμεῖς διά τε τῆς ἐξηγήσεως τοῦ θαύματος καὶ τῆς πραγματείας ἡμῶν ἢ τὴν τελείαν πίστιν; Σώζονταί ποτε οἱ ἄπιστοι ἢ οἱ ἐνδοιάζοντες; Πῶς ἠθέλατε νὰ θαυματουργήσῃ ἡ Ἁγία Βαρβάρα, ἐὰν ὁ πάσχων δὲν ἐπίστευεν; Ὅταν ὑβρίζωμεν τὸν Θεόν, εἶνε δυνατὸν νὰ σωθῶμεν; Ἐξηγοῦντες δὲ τὸ θαῦμα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τί ἄλλο ἐζητήσαμεν νὰ πράξωμεν ἢ νὰ κρατύνωμεν τὴν πίστιν τῶν πιστευόντων καὶ νὰ ἐμβάλλωμεν, εἰ δυνατόν, αὐτὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀπίστων; Ὅταν καὶ ἡ Ἐπιστήμη ἔρχηται ἰσχυροτάτη ἀρωγὸς καὶ ἐξηγῇ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἴασίς τις, δὲν ἐπιρρωννύεται οὕτως ἡ πίστις;

Δηλῶ δ' ἅπαξ διὰ παντός, ὅτι οὐ μόνον ἀσεβὴς δὲν εἶμαι, ἀλλὰ καὶ προσπαθῶ νὰ ἐπιρρώσω τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν πίστιν τῶν ἄλλων· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός μου δὲν ἀπέτρεψά τινα τῶν πελατῶν μου ν' ἀπέχῃ τῶν θείων, ἀλλὰ τοὐναντίον καὶ παροτρύνω αὐτοὺς νὰ καταφεύγωσιν εἰς ταῦτα, προσδοκῶν ἐκ πεποιθήσεως ὠφέλειαν ἐκ τῶν θείων μεγίστην. Πιστεύω· καὶ τοῦτο πολλάκις εἰς τὸν βίον μου μὲ ἐνεθάρρυνε καὶ μὲ ἔσωσεν. Ἀλλ' ἔχω ἐν ἐμοὶ τὴν ἁγνὴν πίστιν, ἣν ὁ Χριστὸς διέγραψε, καὶ ὄχι τὴν ὑποκριτικήν, τὴν φαρισαϊκήν, τὴν φαινομένην πίστιν. Τοὐναντίον μισῶ τοὺς ψευδοθρήσκους καὶ τοὺς σχισματικούς, μέγαν κίνδυνον ἐν αὐτοῖς διαβλέπων· μισῶ τοὺς ὑποκρινομένους τὴν θεοσεβῆ καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ ὀργιάζοντας.

Διὰ τῶν δημοσιευμάτων μου προσπαθῶ νὰ συμβιβάσω τὴν Ἰατρικὴν Ἐπιστήμην μὲ τὴν Θρησκείαν, εἶμι δ' ὁ πρῶτος ἐν Ἑλλάδι, ὅστις ποιοῦμαι τοιοῦτο διάβημα, καὶ εὔχομαι ἀπὸ βάθους ψυχῆς, ἵνα καὶ ἄλλοι συνάδελφοί μου μιμηθῶσι τὸ παράδειγμά μου, διότι πέποιθα, ὅτι τὸ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τούτου ὄφελος ἔσεται μέγα, καὶ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἄτομα καὶ διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν. Οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς πίστεως ἐσώθημεν, καὶ δι' αὐτῆς μόνον ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ σωθῶμεν καὶ αὖθις. Μόνη ἡ πίστις, μόνη ἡ θρησκεία μᾶς συνεκράτησαν. Φρονῶ δ' ὅτι ἐν Ἑλλάδι πρὸ πάντων δέον νὰ κρατυνθῇ πάσῃ θυσίᾳ ἡ πίστις, καὶ πᾶσα αἵρεσις νὰ καταπνιγῇ ἐν τῇ γεννήσει της, διὰ νὰ μὴ φέρῃ τὸν διχασμὸν καὶ τὰ ἐκ τούτου ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ἀλλοίμονον ἄν, ὡς εἴμεθα μάλιστα σήμερον, διχασθῶμεν καὶ θρησκευτικῶς. Θὰ καταστραφῶμεν τέλεον.

Ἀντώνιος Γ. Μαυρουκάκης
Ἰατρὸς τῶν Φρενικῶν καὶ Νευρικῶν νοσημάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Μαρτίου 1901.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

«Ἐπεποίθειν ἐπ' ἀνθρώπους μᾶλλον ἢ ἐπὶ Θεῷ. Ἐπειθάρχουν τούτοις προθυμότερον ἢ Ἐκείνῳ. Φρίξατε, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀλλὰ καὶ οἰκτείρατέ με διὰ τὴν δειλίαν μου. Δικάσατε, ἀλλὰ καὶ σύγγνωτέ μοι μετανοοῦντι καὶ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ προσερχομένῳ. Δὲν θὰ ἀποκρύψω ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὑμῶν οὐδέν. Τὰ πάντα εἰς φῶς θὰ φέρω, ἵνα τοῦ σκότους ἐξέλθω καὶ φωτὸς ἐμπλησθῶ.

Ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις ἑταιρεία σκοτεινῆς συστάσεως καὶ σκοτεινοτέρας ἐνεργείας. Ἡ μόνη περὶ αὐτῆς ἀλήθεια εἶνε, ὅτι ἀτομικὸν συμφέρον τὴν συναρθρώνει καὶ ἰσχυροτέραν ὁσημέραι τὴν ἀναδεικνύει. Η ἑταιρεία αὕτη, ἐὰν μέχρις ἐδῶ περιωρίζετο καὶ τῆς θρησκείας τῶν Πατέρων ἡμῶν ἐφείδετο, οὐδὲν τὸ ἐξαιρετικῶς ἀξιόμεπτον ἐκ πρώτης ἀντιλήψεως θὰ παρουσίαζε, καὶ τῆς ἡμῶν προσοχῆς ἀναξία θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ.

Ἀλλὰ τίς οἶδε, τίνος συμφέροντος ἕνεκεν, προέβη καὶ μέχρι βωμοῦ, καὶ τὴν βεβήλωσιν τοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν ναοῦ ἐπιζητεῖ. Καταργεῖ τὸν τῆς θρησκείας θεμελιωτὴν Χριστόν, καὶ εἰς λατρείαν παρουσιάζει ἀόριστον καὶ ἄγνωστον θεότητα, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἀρχιτέκτων».

Ἄρδην ἀνατρέπεται τὸ θρησκευτικὸν ἡμῶν οἰκοδόμημα, οἱ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ὕμνοι καταργοῦνται, τὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον ὡς μῦθος διαβάλλεται, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ὡς βιβλίον πλάνων συκοφαντεῖται.

Ἡ πρὸς τὸν «Ἀρχιτέκτονα» προσευχὴ αὐτῶν ἀναγκαίως τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἔχει. Διότι ἡ θετικὴ θρησκεία καταλύεται, καὶ οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν ἀόριστον εἰς τὰς ἰδιότητας καὶ τὰ θελήματα αὐτοῦ Ἀρχιτέκτονα, εἰς τὴν ἀθεΐαν ἐκπίπτουσι, καὶ ἀχαλίνωτοι εἰς τὸν βίον των ἀποδεικνύονται.

Τί νομίζετε, ἀγαπητοί μου ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τί νομίζετε; Ἐγὼ ὁ εἰς τὸν Παντοδύναμον Χριστὸν ὀφείλων νὰ στηρίζω τὰς ἐλπίδας μου πάσας καὶ ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ διατελῶ, ἐζήτησα ὁ τάλας ὑποστήριξιν παρ' ἀνθρώπων εἰς τὴν ἑταιρείαν ταύτην ἀνηκόντων, χωρὶς νὰ ἐλέγξω τὴν πλάνην των καὶ χωρὶς νὰ καλέσω τούτους μετ' ἀγάπης καὶ ἐπιεικείας εἰς τὴν ἀλήθειαν. Διότι εἶνε ἀληθές, ἀδελφοί μου, ὅτι πολλοὶ τούτων δὲν ἐννοοῦσιν εἰς ποίαν πλάνην εὑρίσκονται καὶ πόσον τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἁμαρτάνουσι. Πολλοί, ὄντες ἐξαίρετοι χριστιανοὶ εἰς τὴν διάθεσίν των, ἔχουσι παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν μεμυημένων συμφεροντολόγων καὶ συλληφθῇ εἰς τὴν παγίδα τῆς ἀσεβείας.

Ἀκριβῶς ὅπως ἐκινδύνευσα νὰ πάθω κἀγώ, ἐὰν μὴ μὲ ἀφύπνιζε τὸ τῆς ἐξομολογήσεώς μας συνέδριον, τὸ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καταρτισθέν.

Διότι πᾶς ὁ μὴ ὁμολογῶν Χριστὸν **μόνον** τοῦ κόσμου Σωτῆρα, καὶ πᾶς ὁ μὴ στηριζόμενος εἰς τὸ δόγμα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, καὶ πᾶς ὁ μὴ τὸ Εὐαγγέλιον ἀποδεχόμενος ὡς βιβλίον θεόπνευστον, πλήρη τὴν ἀλήθειαν τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ζωῆς περιλαμβάνον, εἶνε ἐχθρὸς τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλυφθείσης θρησκείας. Πᾶς δὲ ὁ φιλικῶς διακείμενος πρὸς τοιούτους ἐχθρούς, εἴτε ἐκ πλάνης ὄντας εἴτε ἐν ἐπιγνώσει, χωρὶς νὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ, τὸ αὐτοῦ μέρος, κατὰ τῆς πλάνης, καὶ οὗτος ἐχθρὸς θεωρεῖται καὶ εἰς βαρυτάτην ἁμαρτίαν περιπίπτει.

Προσευχήθητε καὶ διὰ τοῦτο, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἵνα ὁ Κύριος ἐλεήσῃ με καὶ μὲ ἀπαλλάξῃ τῆς ἐνοχῆς.

— «Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ προσευχαὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης δύνανται νὰ μὲ σώσουν καὶ νὰ μὲ ἀναδείξουν ἐν τῷ μέλλοντι ἐν πᾶσιν ἄξιον τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ οἰκονόμον.

Οὐδέποτε ἔπαυσα νὰ ἀγαπῶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ περὶ τῶν συμφερόντων εἰς αὐτὴν νὰ σκέπτωμαι.

Δὲν ὑπηρέτησα αὐτὴν βεβαίως μετὰ τῆς δεούσης αὐταπαρνήσεως· διότι αἱ κατέχουσαι τὴν ψυχήν μου ἀδυναμίαι χλιαρὸν καὶ ἀδρανῆ καθίστων με, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔπαυσα νὰ θαυμάζω τὸ ἔκπαγλον αὐτῆς κάλλος, καὶ εἰς στιγμάς, καθ' ἃς ὁ φόρτος τῆς περισπώσης με ὕλης ἀπετίθετο ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς συναισθήσεως, ἐνθουσιώδης ὑπὲρ αὐτῆς ἐγινόμην καὶ τὴν ζωήν μου νὰ θυσιάσω εἰς τὸ ὄνομά της προθυμότατον ἐμαυτὸν ᾐσθανόμην.

Εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας ἔβλεπον τὴν ἀδυναμίαν αὐτῆς καὶ συνῃσθανόμην, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ δημιουργοί της. Οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ὧν ὁ πάντων χείριστός εἰμι ἐγώ, μεριμνῶντες ἕκαστος περὶ τῆς μεγαλοποιήσεως τοῦ ἐγώ του, ἐγκαταλείπουν τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἰσχναίνηται καὶ νὰ ἀδυνατῇ. Ἐταλάνιζον εἰς τὰς σωτηρίους ταύτας στιγμὰς ἐμαυτόν, καὶ τὸν φοβερὸν κριτὴν ἀμείλικτον ἐνόουν, ἀλλ' αἱ στιγμαὶ παρήρχοντο, αἱ ἀναλαμπαὶ ἐσβυνον, τῶν πειρασμῶν ἐπιτρεχόντων καὶ κατακλυζόντων με.

Νῦν μετὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου καὶ ὑμῶν τῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν ἐξομολόγησίν μου, νῦν ἐμαυτὸν συναισθανόμενος ἀναγεγεννημένον ἐκ τῆς θαυματοποιοῦ τῆς μετανοίας κολυμβήθρας, εἰμὶ πλήρης ζήλου καὶ πίστεως, πλήρης φωτὸς καὶ περισκέψεως, ἑτοιμότατος εἰς τὴν αὐταπάρνησιν καὶ εὐκολώτατος εἰς τὴν αὐτοθυσίαν. Αἱ παροῦσαι στιγμαί, εἶνε στιγμαί, καθ' ἃς αἰσθάνομαι ἐν ἐμοὶ τὴν ἀπὸ οὐρανοῦ ἄττητον δύναμιν.

Νῦν δύναμαι μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας νὰ συμβουλεύσω τὰ συμφέροντα καὶ μετὰ ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς νὰ ὑποστηρίξω τὰ πρακτέα.

«Ἀδελφοί μου, ἡ τιμή μας, ἡ δόξα μας, ἡ παντοτεινὴ χαρά μας ὑπάρχουν εἰς τὸ Κράτος τῆς ἐκκλησίας. Πρέπει τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτῆς νὰ θυσιάσωμεν. Καὶ τὴν ζωήν μας αὐτὴν ἐὰν χάριν τοῦ μεγαλείου της καὶ τῆς δόξης της πρόκηται νὰ ἀπολέσωμεν, χαρὰν μεγάλην πρέπει νὰ ἔχωμεν, διότι ἡ ἐν οὐρανῷ ζωὴ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς μακαριότητος ἀτελεύτητος περιμένει πάντας τοὺς μαρτυροῦντας τῇ ἀληθείᾳ καὶ τὰ πάντα ὑπὲρ αὐτῆς εἰς οὐδὲν λογισαμένους.

Οἱ ἐν τῷ παρόντι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶνε πολυειδεῖς καὶ ἐπίφοβοι. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ φέροντες, καὶ Χριστιανοὶ μὴ ὄντες, ἀποβαίνουσιν ὀλεθριώτατοι ἐν τῇ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς κατὰ τῆς πίστεως ἐπιβουλῇ των. Πρέπει νὰ παταχθῶσι διὰ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῆς καταστηλιτεύσεως.

Ὁ συνασπισμὸς ἡμῶν τῶν ἐπισκόπων, βοηθουμένων ὑπὸ τῶν ἐναρέτων καὶ πεπαιδευμένων κληρικῶν, θὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κράτος καὶ ἰσχὺν ἀκαταγώνιστον. Ἡ γυμνότης τῶν ἀσεβῶν θὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸν περίγελων καὶ τὸ ὄνειδος τῶν πιστῶν.

Ὁ πιστεύων Ἑλληνικὸς λαός, διαθερμαινόμενος εἰς τὴν πίστιν του ὑπὸ τῶν ποιμένων του, θὰ ἐξανίσταται κατὰ τῶν ψευδοχριστιανῶν, καὶ παντοῦ, ὅπου οὗτοι θὰ τολμῶσι νὰ προβάλλωσι τὴν εἰδεχθῆ μορφήν των, θὰ ἀναγκάζωνται εἰς μεταμέλειαν καὶ σωφρονισμὸν ὑπὸ τὰς ἀποδοκιμαστικὰς παρατηρήσεις τῶν γνησίων Ἑλλήνων.

Δὲν ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί μου, ὅτι οἱ τὰ πρῶτα φέροντες μεταξὺ τῶν πολυειδῶν καὶ πολυμόρφων τούτων ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας μας εἶνε πολλάκις ἐπιστήμονες καὶ καθηγηταὶ καὶ Γυμνασιάρχαι καὶ διδάσκαλοι, καὶ ἄλλοι τῶν ἐν τέλει. Τάλαινα νεότης! Ἐλευθέρως ἕκαστος τούτων θέτει ὑπὸ ἐξέτασιν τὸ δόγμα τῆ θρησκευτικῆς πίστεως τοῦ ἔθνους, καὶ τῆς ἀπιστίας του τὰς μωρίας ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του ἐκστομίζει, ὡς σοφὸς καὶ μέγας νοῦς αὐτοσυνιστώμενος.

Οἱ φρενοπαθεῖς οὗτοι, οἱ διασαλεύοντες τὰ θεμέλια τῆς θρησκείας καὶ εἰς τὴν διαφθορὰν τὴν νεολαίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν προάγοντες, ὑπ' αὐτῆς διατρεφόμενοι, μόνον διὰ *τῆς δυνάμεως τῆς συνησπισμένης ἐν τῷ προσώπῳ ἡμῶν τῶν* ἐπισκόπων Ἐκκλησίας δύνανται νὰ σωφρονισθῶσι καὶ ἀβλαβεῖς νὰ καταστῶσι.

Καὶ τὴν ὑπ' ἐμοῦ ποιμαινομένην Ἐκκλησίαν πολλὰ τοιαῦτα ζιζάνια συνθλίβουσι καὶ συνταράσσουσιν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀντεπεξῆλθον, καὶ τὸν ἔλεγχον δὲν παρέλειψα, καὶ εἰς τὴν μετάνοιαν πολυτρόπως ἐκάλεσα. Ἀλλὰ ἡ φωνή μου ὑπῆρξεν ἀσθενής, καὶ ἡ ἐπιβολή μου σκιᾶς ἐλαφροτέρα καὶ ἀνεπαίσθητος. Διότι ἐν πᾶσι δὲν ἤμην «φῶς», καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ μου «ἅλας» δὲν ἀπεδεικνυόμην.

Οἱ λύκοι εἰς τὰς ὑλακὰς τῶν σκυλάκων χλευαστικῶς μορφάζουσι καὶ ἀφοβώτερον διατίθενται. Ἀλλ' εἰς τὴν σθεναρὰν βροντοφωνίαν ἰσχυρῶν ἀντιπάλων εἰς φυγὴν τρέπονται, καὶ τὸ κρησφύγετον αὐτῶν ἀναζητοῦσιν.

Ὁμολογῶ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μου δὲν ἀκμάζει ἐπὶ χριστιανικῇ ἀρετῇ, καὶ δὲν εἶνε ἁγνὴ καὶ ἄσπιλος ἀπὸ ἐγκλημάτων ὑπὸ τοῦ Δεκαλόγου ῥητῶς ἀπαγορευομένων.

Τῆς καταστάσεως ταύτης τὸ ἄμεσον καὶ εἰδικὸν αἴτιον εἶνε ἡ ἐμὴ χλιαρότης καὶ ἀδράνεια, τὸ δὲ ἀπώτερον καὶ γενικὸν ἡ τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας μας ἀδυναμία καὶ στασιμότης.

Ἆ! ἄν, ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον ἀνέλαβον τὴν ποιμαντορίαν, ᾐσθανόμην εἰς τὰ στέρνα μου, ὅ,τι νῦν αἰσθάνομαι! Ἂν ἐμαυτὸν ὑπόδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς προέβαλλον, τοὺς πάντας θὰ εἶχον κερδήσει, καὶ ἡ Ἐκκλησία μου, ἄμπελος εὐκληματοῦσα καὶ καρποβριθής, θὰ προέπεμπεν ἐνταῦθα τὸν ποιμένα αὐτῆς δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον καὶ ὑπὸ πάντων εὐλογούμενον.

«Βεβαιῶ ἐνώπιον τοῦ ἐφορῶντος ἡμᾶς Χριστοῦ, μάρτυρα αὐτὸν ἐπικαλούμενος, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην ἀγωνιῶ καὶ τὰ σπλάγχνα κόπτομαι διὰ τὸν ἐπὶ βλάβῃ ἐμοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας μου κατασωτευθέντα χρόνον, καὶ διακαῶς ἐπιποθῶ, ἵνα εἰς τὸ μέλλον τόσην ἔχω αὐταπάρνησιν καὶ τόσην εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ προσήλωσιν, ὥστε νὰ μὴ ζῶ παρὰ διὰ νὰ θυσιασθῶ ἐν τῇ ἀγάπῃ μου καὶ τῇ στοργῇ μου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μου, ἵνα, τὸ ἐμὸν μέρος, ἄσπιλον καὶ ἀμώμητον τοῦ Χριστοῦ νύμφην αὐτὴν ἀναδείξω. — Εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἵνα ἵλεως γένηταί μοι ὁ Κύριος Ἰησοῦς.»

Ἐπίλογος

Ὑπὸ τοιαύτην, τοιαύτης ἐξομολογήσεως ἔννοιαν, συγκροτούμενον τὸ τῶν ἐπισκόπων συνέδριον, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ θὰ ἀναδειχθῇ συνέδριον γνησίων τῶν ἀποστόλων διαδόχων καὶ μιμητῶν, καὶ ἀνὰ τὴν Ἐκκλησίαν σύμπασαν θὰ ἀναλάμψῃ ἡ τῶν ἐπισκόπων ἀρετή, θὰ ἐπιβληθῇ δὲ ἡ τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας δύναμις, κραταιὰ καὶ ἀκαταγώνιστος.

Τιμόθ. Ἀναστασίου
ἀρχιμανδρίτης.

ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

1. Πολλὰς ἀκούει τις πολλάκις συζητήσεις, σχόλια καὶ ἐπικρίσεις, κατ' ἀναλογίαν δ' εἰκοτολογίας περὶ τῆς ἀξίας, κοινωνικῆς θέσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ κατωτέρου λεγομένου ἡμῶν κλήρου. Τοῦτο ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς περιοδικοῖς, τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσι, τοῦτο ἀκούεται ἐν ταῖς λέσχαις καὶ ἀναγνωστηρίοις σπουδαίων καὶ λογικευομένων· αἱ δὲ τυχὸν αὐτοῦ ἐλλείψεις μετὰ στόμφου καὶ εἰρωνείας διασύρονται, πρὸς ἐξουθένωσιν δῆθεν περισσοτέραν, δι' ὧν τάχα δείκνυται, ὅτι τὰ ἱερώτερα, ὑψηλότερα τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἶνε ἐμπεπιστευμένα εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἥκιστα ἀνεπτυγμένων, ἐλαχίστην ἢ καὶ μηδεμίαν ἐχόντων συναίσθησιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῶν προορισμοῦ, ἥκιστα ἠθικῶν.

Ἐκ δὲ τούτου πόλεμος ἀμείλικτος κηρύσσεται κατὰ τοῦ κλήρου ἡμῶν, ὄντος τοιούτου, παντὶ δὲ σθένει ζητοῦσι ν' ἀφαιρέσωσιν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὅ,τι τὸ ἀξίωμα συνεπάγεται, οἱ χρόνοι ἐνεπιστεύθησαν, καιροὶ δὲ καὶ περιστάσεις παρέδωκαν αὐτῷ· ἐν γένει δ' εἰπεῖν, γενικὴ παρατηρεῖται ἀποδοκιμασία, ἀηδία καὶ περιφρόνησις πρὸς τὸν κλῆρον.

2. Τίς ὅμως ἀγνοεῖ, ὅτι ὁ κλῆρος ἡμῶν ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἡμετέρας ὁμάδος; τίς ἀρνεῖται, ὅτι ὁ κλῆρος ἡμῶν εἶνε ἐκ τοῦ φυράματος, τὸ ὁποῖον καὶ τὴν ἡμετέραν συγκροτεῖ φύσιν; Ἐὰν δὲ ἡμεῖς, ὡς ἓν ὅλον φύραμα, ἔχωμεν ζωτικὰ καὶ ὑγιῆ στοιχεῖα, τὰ αὐτὰ θὰ ἔχῃ καὶ ὁ κλῆρος ἡμῶν, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀποτελούμενος φυράματος· ἐὰν δὲ ἡμεῖς, ὡς ἓν σῶμα, εἰσεκομίσαμεν κακίας ἐκ τῶν χρόνων, τῶν περιστάσεων, ἕπεται, ὅτι τὰς αὐτὰς θὰ ἔχῃ καὶ ὁ κλῆρος ἡμῶν, ὡς ἐξ ἡμῶν καταγόμενος.

Διὰ ταῦτα δὲν πρέπει νὰ κακίζηται τόσον ὁ κλῆρος ἡμῶν, ἀφορμῆς λαμβανομένης ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, διότι ἐξ ἡμῶν ἀποτελεῖται, διότι στενῶς εἴμεθα μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένοι διὰ δεσμῶν συγγενικῶν, διότι εἶνε ὁμογενεῖς, ὁμόδοξοι, φίλοι ἐκ φίλων, οἰκεῖοι τῆς πίστεως, τῆς πατρίδος, διότι ἐν γένει εἶνε ἡμέτεροι.

3. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ὁ κλῆρος ἔχει ὑψηλὸν προορισμόν· ὡς ἐκ τούτου δὲ πρέπει νὰ ἦνε φρόνιμος, ἀνεπτυγμένος, ἠθικός, ἄξιος τῆς ὑψίστης αὐτοῦ θέσεως, τῆς κλήσεως, τοῦ θείου αὐτοῦ προορισμοῦ.

Ἐπίσης βέβαιον εἶνε, ὅτι οἱ πάντες ἔχομεν τὴν τοιαύτην ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀνάγκην αὐτοῦ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἤτοι ἀφ' οὗ ὁ κλῆρος ἡμῶν εἶνε ἡμέτερος, ἀφ' οὗ ὡς ἐκ τοῦ ὑψίστου αὐτοῦ προορισμοῦ καὶ θέσεως αὐτοῦ ἀπέναντι ἡμῶν τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ πάντοτε ἔχομεν, ἀφ' οὗ ἔτυχε νὰ ἦνε ἐλαττωματικός.

Πόσοι καὶ τίνες καὶ πότε ἠθελήσαμεν νὰ σκεφθῶμεν περὶ ἀνυψώσεως αὐτοῦ καὶ ἀφέντες τοὺς λόγους νὰ ἔλθωμεν ἐπὶ τὰ πράγματα; Δὲν λέγεται σκέψις, οὐδὲ θεωρεῖται ἀπόφασις, ὅταν μόνον ὑποδεικνύῃ τις τὰ τρωτὰ αὐτοῦ, ἂν μὴ παρουσιάσας συγχρόνως τὰ ὑγιῆ ἐκεῖνα μέσα καὶ μέτρα, δι' ὧν θεραπεύεται τὸ κακόν, ἔλθῃ ἐπὶ τὴν ἐκκοπὴν αὐτοῦ.

4. Ἡμεῖς δυστυχῶς οὐ μόνον τοῦτο ἀποφεύγομεν ἐπιμελῶς, ἀλλὰ καὶ τολμῶμεν νὰ ὑπεισέλθωμεν, διότι οὕτω θέλομεν, οὕτω μᾶς διέθεσαν, καὶ εἰς ἀλλότρια καθήκοντα, τῶν ὁποίων οὔτε τὸ ὕψος, οὔτε τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν γινώσκομεν, καὶ ἐκ τῆς παρεμβάσεως εἰς τὰ ὁποῖα οἴκοθεν καὶ ἀσυναισθήτως συνεισφέρομεν εἰς τὴν τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν. Οὕτω λ. χ. ὅταν ἐνδεής τις χειρώναξ, ἄπορος, μὴ ἐπαρκῶν ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ εἰς τὰ πρὸς ζωάρκειαν, καταφύγῃ πρὸς ἡμᾶς καὶ παρακαλῇ διὰ δακρύων, καὶ ... ἐπὶ τῇ ἐξιστορήσει τῆς ἀνεχείας αὐτοῦ, ἡμεῖς οἴκτῳ καὶ φιλευσπλαγχνίᾳ δῆθεν καὶ ἴσως κατακαμπτόμενοι, ἀναλαμβάνομεν τὴν τούτου σύστασιν παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις, ἵνα τὸν χειροτονήσωμεν, ἀδιάφορον ἂν παρουσιάζηται ἐλαττωματικός, πλημμελῶς ἔχων περὶ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν· ἐπειδὴ ἅπαξ τὸν ἀνελάβομεν, ὁ λόγος μας γίνεται ζήτημα φιλοτιμίας, καὶ πρέπει νὰ ὑπερισχύσῃ «ὅπως ψωμισθῇ», τὸ δὴ λεγόμενον, ὁ εὐνοούμενός μας· οὕτω δὲ βλέπομεν τὸν χθὲς καὶ πρώην παντοπώλην, ἀρτοποιόν, ὀπωροπώλην, ῥάπτην, ὑποδηματοποιόν, γεωργόν, ναύτην, ἂν θέλετε δὲ καὶ κάπηλον, σήμερον μὲ τὸ ἔνδυμα τὸ θεῖον, τὸ ἱερόν, εἰς ἱερέα τοῦ Ὑψίστου Σαβαὼθ μετασχηματισθέντα, μέλλοντα νὰ εὐλογῇ καὶ ἁγιάζῃ τὸν χριστοφόρον τοῦ Χριστοῦ λαόν, νὰ κατηχῇ, νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ εὐαγγελίζηται, καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον δὲν ἐκτελεῖ, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀγνοεῖ.

5. Ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ ταρασσώμεθα καὶ φρικιῶμεν, ὅταν παρὰ τοιούτῳ κλήρῳ ἐνορῶμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ τρωτόν, ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἔλλειψιν, οὐχὶ διότι ὁ κλῆρος πρέπει νὰ ἔχῃ τοιαῦτα· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλὰ διότι οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι, ὑπεισελθόντες ὅπως καὶ ἂν ἔτυχεν εἰς τὸν κλῆρον, ἡμῶν συντελούντων ἢ ἀνεχομένων τὴν εἴσοδον αὐτῶν, δὲν ἠθικοποιήθησαν, δὲν διεπλάσθησαν, οὐδέποτε ἐνέκυψαν εἰς ὅσα ἔδει καὶ τὸ καθῆκον

αὐστηρῶς ἐπιβάλλει· πᾶν δ' ὅ,τι πράττουσι πράττουσιν ἀσυνειδήτως.

Δικαία ἐντεῦθεν ἐγείρεται ἡ παρατήρησις· πῶς νὰ εἰσέλθῃ ὁ τοιοῦτος ἀμόρφωτος, ἀδιάπλαστος ἱερεύς, ὡς πατὴρ ἠθικός, ὡς ἰατρὸς πνευματικός, ὡς ἄγγελος παρήγορος εἰς ὀρφανικὴν οἰκίαν, νὰ καθίσῃ παρὰ τὴν κλίνην ψυχορραγοῦντος, παρὰ τὸ πλευρὸν ἀπέλπιδος, διὰ νὰ παραμυθήσῃ, νὰ ἐλέγξῃ, νὰ διδάξῃ, νὰ βοηθήσῃ, τὸν κλονούμενον νὰ στηρίξῃ, τὸν πεσόντα ν' ἀνορθώσῃ, τὸν σκληρὸν νὰ μαλάξῃ, τὸν ἀχρεῖον εἰς χρήσιμον νὰ μεταποιήσῃ;

6. Ἀπέναντι τῆς τοιαύτης καταστάσεως τοῦ ἡμετέρου κλήρου προβάλλεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ κλήρου τῆς Εὐρώπης, ἀποτελουμένου ἐξ ἐπιστημόνων, λογίων, εὐγενῶν κ.τ.λ.

Τοῦτο εἶνε βέβαιον καὶ ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας καὶ ἐνδοιασμοῦ.

Ἀλλ' εἰς τὴν πρότασιν ταύτην καὶ παραδοχὴν νὰ μορφώσωμεν καὶ ἡμεῖς τοιοῦτον κλῆρον ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἠθικοποιοῦντες, ἀναπτύσσοντες, ἐκπαιδεύοντες, διαπλάσσοντες συμφώνως μὲ τὰς ἀνάγκας μας, μὲ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ζῶμεν, νέους, τοὺς ὁποίους οἱ γονεῖς των μετὰ χαρᾶς νὰ ἴδωσιν εἰσερχομένους εἰς τὸν κλῆρον καὶ κατὰ συνέπειαν ἀφιερουμένους εἰς τὸ ἔθνος, προβάλλομεν τὸ ζήτημα τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως. Δικαιότατα δέ· διότι πρὸς τὸ πρῶτον στερρότατα συνδέεται τὸ δεύτερον. Ναὶ μέν, λέγομεν, ἡ Εὐρώπη ἔχει κλῆρον τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸν διατηροῦσιν αἱ οἰκεῖαι Κυβερνήσεις, ἢ αἱ οἰκεῖαι Ἐκκλησίαι, διαθέτουσαι τεραστίους τακτικοὺς πόρους, προσαυξάνοντας ἐκ γενναιοτάτων εἰσφορῶν.

7. Ἀλλ' ὅπως αἱ Κυβερνήσεις ἐν Εὐρώπῃ, οὕτω καὶ αἱ Κοινότητες ἐν Ἀνατολῇ δύνανται νὰ συντελέσωσιν, ὅπως ὁ κλῆρος αὐτῶν βελτιωθῇ καὶ ἀνέλθῃ εἰς ἣν ἐμπρέπει θέσιν. Καὶ ἐὰν δὲν ἦνε δυνατὸν εἰς τὸ αὐτὸ τῆς περιωπῆς σημεῖον, τοὐλάχιστον εἰς πολὺ ἀνωτέραν καὶ κρείττονα θέσιν καὶ ἀξίαν, εἰς ἣν σήμερον εὕρηται.

Διότι ἄλλως πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰ ἱερὰ τοῦ κλήρου ἡμῶν τάγματα νέοι φερέλπιδες, ἀπόφοιτοι γυμνασίων, τελειοδίδακτοι ἱερατικῶν καὶ θεολογικῶν σχολῶν, ὅταν τὸ ἔθνος αὐτῶν δὲν σκέπτηται, ἥκιστα δὲ μεριμνᾷ περὶ τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν, ὅταν, λέγω, οἱ μέλλοντες ἀνεπτυγμένοι κληρικοὶ βλέπωσιν ὅτι οἱ πόροι πρὸς συντήρησιν θὰ ἦνε τὰ εὐτελῆ ἐκεῖνα μέσα, τὰ ὁποῖα μεταβάλλουσι τὸν λειτουργὸν τοῦ Ὑψίστου εἰς αὐτόχρημα ἐπαίτην; Καὶ τότε ποῦ εἶνε τὸ ἀξιοπρεπῶς ζῆν καὶ τὸ ἀνεξάρτητον παρὰ τῷ ἡμετέρῳ κλήρῳ;

8. Ἄνευ λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου ἀξίων, λειτουργῶν ἐν συναισθήσει πληρεστάτῃ τοῦ ἑαυτῶν ἀξιώματος, ὁ οἶκος δὲν στηρίζεται, ἡ κοινωνία δὲν ἠθικοποιεῖται, ἡ Ἐκκλησία δὲν προάγεται· ὁ λαὸς τότε καθεύδει ὑπὸ παχὺ καὶ ἐρεβῶδες θρησκευτικὸν σκότος. Ὁ ἱερεὺς εἶνε ἡ φαεινὴ ἐκείνη στήλη ἡ ὁδηγοῦσα διὰ τοῦ λόγου, διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ τὸν πατέρα, τὴν μητέρα, τὸν υἱόν, τὴν θυγατέρα, τὴν νύμφην καὶ πενθεράν, τὸν γαμβρὸν καὶ πενθερόν, τὸν πλούσιον καὶ πένητα, τὸν ἀξιωματικὸν καὶ ὑποτελῆ, τὸν δοῦλον καὶ δεσπότην, τὸν ἀλαζόνα καὶ σκληρόν, τοὺς πάντας. Ὁ ἱερεὺς εἶνε τὸ ζωογονοῦν αἷμα τῆς κοινωνίας, ὁ ἱερεὺς εἶνε τὸ πᾶν.

Τὸ αὐστηρὸν τοῦ ἱερέως, τὸ γλυκὺ καὶ μειλίχιον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, τὸ παραστατικὸν τοῦ ἱερέως ἔχουσι τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν νέον, τὸν ἁμαρτωλόν, τὸν χριστιανόν.

Ὁ ἱερεὺς θὰ εἰσέλθῃ εἰς ὅλα τὰ στρώματα τῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ ζῇ, ἄνευ διακρίσεως, ὡς ὁ ἀὴρ διεισδύει πανταχόσε καὶ ζωογονεῖ τὰ πάντα· ὅπερ δὲ ὁ Ἀρχιερεὺς δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ, ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ, τοῦτο ὁ ἱερεὺς ἐπιτυγχάνει, ὡς ἐκ τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, ἢ ὅπερ ὁ πρῶτος μετὰ δυσχερείας κατορθοῖ, τοῦτο ὁ δεύτερος εὐχερῶς πραγματοποιεῖ· ὁ μὲν πρῶτος εἶνε πνοή, ὁ δὲ δεύτερος εἶνε ἡ ζωή· ἡ ζωὴ τοῦ οἴκου, τῆς κοινωνίας, τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ἔθνους του.

Ὁ ἱερεὺς θὰ εἰσέλθῃ καὶ εὐαγγελίσηται τοῖς σηπομένοις ὑπὸ χθαμαλούς, ὑπογείους καὶ ὑγροὺς θόλους ἐγκαθείρκτους διά τι ἔγκλημα, ἢ κακούργημα, ὅπερ ἐν παραφορᾷ θυμοῦ καὶ ἐξάψεως, μέθης, ἐξ ἀμαθίας πάντως διέπραξαν.

Ὁ ἱερεὺς θὰ εἰσέλθῃ καὶ παραμυθήσῃ τοὺς φθόνῳ, ῥαδιουργίᾳ καὶ συκοφαντίᾳ καταδεδικασμένους εἰς τὰς φυλακάς, ὁ ἱερεὺς θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ὑψηλὰ δωμάτια τοῦ ἀλαζόνος καὶ ἄφρονος σκληροῦ πλουσίου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παραστήσῃ ζωγραφῶν, ὅτι οἱ μαρμάρινοι θόλοι, τὰ σμίλτῳ καὶ ἰάσπιδι πεποικιλμένα ἐδάφη, ἡ χλιδή, αἱ καλλιτεχνικώταται εἰκόνες, ὑφ' ὧν περικοσμεῖται τὸ ὑψηρεφὲς αὐτοῦ μέγαρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καθήμενος λησμονεῖ τοὺς πάντας, οὐδόλως διαφέρει δυόπηχεων μαύρου καὶ ψυχροῦ τάφου, μαλάσσων οὕτω τὴν καρδίαν εἰς μετάδοσιν, εἰς συνδρομάς, βοηθείας, ἐράνους διὰ πτωχούς, ὀρφανά, ἵδρυσιν σχολῶν, ἐκκλησιῶν, ὀρφανοτροφείων, πτωχοκομείων καὶ λοιπῶν εὐαγῶν οἴκων.

Ὁ ἱερεὺς εἶνε ὁ Ἄγγελος, ὅστις, θαυματουργῶν, δύναται ν' ἀνασύρῃ τὸν εἰς τὰ ὑγρὰ κύματα ἕτοιμον νὰ πέσῃ ἀπέλπιδα νεανίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβιβάσῃ τὸν ἀπὸ ὑψηλοῦ βράχου πρόθυμον αὐτοκτόνον, τὴν δολοφόνον καὶ ἀγρίαν χεῖρα τοῦ φονέως ν' ἀποστρέψῃ καὶ ἡμερώσῃ, τὴν σκληρὰν καρδίαν νὰ μαλάξῃ, διδάξας δὲ καὶ ἀναζυμώσας, νὰ μεταπλάσῃ εἰς χρηστοὺς ἄνδρας τῇ οἰκογενείᾳ, τῇ πολιτείᾳ, τῇ ἐκκλησίᾳ, τῷ ἔθνει του ὅλους τοὺς ἀχρήστους καὶ ἀνωφελεῖς ἀνθρώπους.

9. Δὲν προτίθεμαι ἐνταῦθα τὰ καθήκοντα καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἱερέως νὰ καταδείξω, ἀλλὰ νὰ εἴπω, ὅτι ἡ γάγγραινα, ἥτις ἐπικάθηται ἐφ' ἡμῶν, εἶνε γάγγραινα, ἥτις παρεσκευάσθη, ὡς ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀπρονοησίας, ἀμεριμνησίας περὶ τὸν κλῆρον ἡμῶν, ἥτις δύναται, χαίνουσα, ὅλον τὸ κοινωνικόν, πολιτειακόν, καὶ ἐθνικὸν σῶμα νὰ φονεύσῃ, καὶ ἥτις δυστυχῶς δὲν θεραπεύεται μόνον ὅταν φωνασκῶμεν καὶ στηλιτεύωμεν τὰς κακίας αὐτοῦ, ἵν' ὡς ἄλλον τινὰ ἐφιάλτην ἀποδιώξωμεν ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ θεραπεύεται διὰ περιορισμοῦ τῶν χειροτονιῶν, εἰσαγωγῆς

δὲ χρηστῶν, λογίων, εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων νέων εἰς τὸν κλῆρον μετ' ἀναλόγου πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν καὶ τὴν ἀξίαν ἱκανοποιήσεως.

Ὁ κλῆρος, ὢν ἐκ τῶν σπλάγχνων τοῦ λαοῦ καὶ ἐργαζόμενος διὰ τὸν λαόν, δικαιοῦται ἐκ τοῦ λαοῦ νὰ τρέφηται καὶ συντηρῆται· ὅσον δὲ ὑψηλὰ εἶνε καὶ πολλαπλᾶ τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα, τοσοῦτον ἀξιοπρεπέστερον δέον νὰ διατηρῆται, ὅπως ἀπερισπάστως ταῦτα ἐκτελῇ. Τοῦτο δὲ κατορθοῦται, ὅταν ἐξασφαλισθῇ αὐτῷ ἡ ἀξιοπρεπὴς διατήρησις καὶ συντήρησις, ὅπερ κυρίως ὁ λαὸς θὰ πράξῃ· ἄλλως ὁ λαὸς πρέπει νὰ μέμφηται τὴν ἑαυτοῦ ἀκηδίαν, ἐξ ἧς ἡ τοιαύτη κατάστασις τοῦ κλήρου, καὶ συνεπῶς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους.

Ἐν Ἀρτάκῃ τῇ 12 Φεβρουαρίου 1901.

Ὁ Πρωτοσύγκελλος **Τιμόθεος.**

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Αἱ μέγισται καὶ ἱερώταται ἀναμνήσεις συμπυκνοῦνται ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Ἑβδομάδι· διότι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις συνέβη τὸ καταπληκτικώτατον, ἀλλ' ἅμα καὶ παραμυθητικώτατον, ὅπερ εἶδέ ποτε ὁ κόσμος. Καθὼς δὲ ὁ εἰσερχόμενος εἰς ἱερόν τι ἄδυτον καθίσταται σύννους καὶ σιωπηλός, οὕτως ὁ Χριστιανὸς εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην ἑβδομάδα, ὀφείλει νὰ καταληφθῇ ὑπὸ βαθείας σκέψεως, ἱεροῦ θάμβους καὶ κατανύξεως, ὡς εἰσβαίνων εἰς τὸ ἱερώτατον ἄδυτον, ἐξ οὗ ἀποκαλύπτεται ὁ ἀμέτρητος καὶ ἀνεξιχνίαστος πλοῦτος τῆς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα πατρικῆς ἀγάπης.

Ἦτο Κυριακή, καὶ πιθανῶς κατὰ τὴν ἡμετέραν χρονολογίαν, ἡ 22 Μαρτίου τοῦ 34 ἔτους μ. Χ., ὅτε ὁ Κύριος ἤρξατο κατευθυνόμενος ἀπὸ Βηθανίας εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς αὐτῆς πλευρᾶς. Ἐν Ἱεριχοῦντι εἶχε συνταχθῇ τοῖς πλήθεσι τῶν προσκυνητῶν, οἵτινες ἐκ Γαλιλαίας ἐρχόμενοι μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπως ἑορτάσωσι τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, τὴν ἐπέτειον μνήμην τῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἀπελευθερώσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ. Ὅτε δ' οὗτοι ἐγένοντο ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, παρὰ τῇ Βηθανίᾳ, τότε ὁ Κύριος ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας, ὅπως ἐν ἡσυχίᾳ διέλθῃ τὸ Σάββατον ἐν Βηθανίᾳ παρὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ, Λαζάρῳ καὶ ταῖς ἀδελφαῖς αὐτοῦ, Μαρίᾳ καὶ Μάρθᾳ. Ἐκεῖ δὲ κατὰ τὸ δεῖπνον ἐν τῇ οἰκίᾳ γνωρίμου τινὸς καὶ φίλου, ὀνόματι Σίμωνος, ἡ Μαρία ἐξεδήλωσε τὸ κατακλύζον τὴν καρδίαν αὐτῆς αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τῆς τοῦ μύρου ἀλείψεως, ἣν ὁ Κύριος ἐχαρακτήρισεν ὡς προεικόνισμα τῆς ἀλείψεως αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐνταφιασμόν, ὅπερ συνέβη μεθ' ἡμέρας ὀκτώ. Ἡ περὶ τῆς προσεγγίσεως αὐτοῦ εἴδησις διεδόθη ἐν τῷ μεταξὺ ἀνὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, αἱ δὲ διηγήσεις περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου, ἥτις ὀλίγῳ πρότερον συνέβη, παρήγαγον μέγαν ἐρεθισμόν, συγκίνησιν καὶ περιεργίαν τῶν πνευμάτων. Οὕτω λοιπόν, ὅτε ὁ Κύριος τῇ Κυριακῇ μετὰ μεσημβρίαν κατηυθύνετο εἰς Ἱερουσαλήμ, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀμέσως πλήθη πυκνὰ τοῦ λαοῦ συνηθροίσθησαν περὶ αὐτόν, προσαγορεύοντα αὐτὸν ἐν χαρᾷ καὶ πανηγυρικῷ ἀλαλαγμῷ ὡς τὸν προσδοκώμενον Μεσσίαν καὶ βασιλέα, ὁ δὲ Κύριος, ἵνα μὴ ἀποφύγῃ τὰς ἐνδείξεις ταύτας τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ἐκάθισεν ἐπὶ πῶλον ὄνου, ὅπως γένηται ὁρατὸς τοῖς πᾶσι, καὶ οὕτω πληρωθῇ ἡ τοῦ προφήτου Ζαχαρίου προφητεία περὶ τοῦ δικαίου καὶ πρᾴου βασιλέως, τοῦ ἄρχοντος τῆς εἰρήνης, ὅστις ἔμελλε νὰ ἔλθῃ πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών. Διότι, ἐν ᾧ πρότερον ὁ Κύριος σκοπίμως ἀπέφευγε πάντα θόρυβον καὶ ἐπίδειξιν, ἥτις θὰ ἠδύνατο προώρως νὰ προκαλέσῃ κρίσιν, ἤδη ἐκ προθέσεως ἤθελε νὰ χαιρετισθῇ ὡς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ· διότι ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ἡ κρίσις. Ἀλλ' ὁποία βασιλικὴ εἴσοδος! Ὁ Κύριος ἐκάθισεν ἐπὶ ὄνον ξένον, δανεισθέντα, ἐπὶ πῶλον ὄνου, ἐφ' οὗ οὐδεὶς πρότερον εἶχεν ἐπιβῇ καὶ ἦτο ἔτι τοσοῦτον νέος, ὥστε ἔπρεπε νὰ ἄγωσι πρὸ αὐτοῦ τὴν ὄνον· κατ' ἀνάγκην δ' ἥπλωσαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὸν πῶλον, ἵνα ὁπωσδήποτε παρασκευάσωσι τῷ Κυρίῳ κάθισμα. Ἐπειδὴ δ' ἡ εἴσοδος αὐτοῦ συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἐμεγάλυνον καὶ ὕμνουν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τὸ τελευταῖον, τὴν ἀνάστασιν τοῦ φίλου αὐτοῦ Λαζάρου, διὰ τοῦτο ἔτι ἀγριωτέρα ἐξερράγη ἡ ἐχθροπάθεια καὶ ἡ μοχθηρία τῶν ἐκεῖ παρευρισκομένων ἐχθρῶν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κύριος προεγίνωσκεν ὅτι ἡ δυσμένεια αὐτῶν ἔμελλεν ἐπὶ τέλους νὰ ὑπερισχύσῃ τῆς ἀστασίας τῶν ὄχλων. Ὅτε λοιπὸν ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν διὰ τῆς Βηθφαγῆς καὶ εἶδε τὴν πόλιν πρὸ ἑαυτοῦ ἐκτεινομένην, καὶ παρῆλθον πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ψυχῆς αὐτοῦ αἱ εἰκόνες τῶν προσεχῶν ἡμερῶν, συλλογισθεὶς τὴν βαρεῖαν ἐνοχὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν μετ' οὐ πολὺ μέλλουσαν νὰ ἐκραγῇ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀδυσώπητον κρίσιν τῆς θείας δικαιοσύνης, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πανηγυρικοῦ ἀλαλαγμοῦ τοῦ ὄχλου ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων, ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σύ, καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου (Λουκ. 19, 42). Οὕτως εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς θριαμβευτικῶς ὡς βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡμέραν συνείθιζον οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἐκλέγωσι τὸν πασχάλιον ἀμνόν, ὅστις ἔμελλε νὰ σφαγῇ κατὰ τὴν ἑορτήν.

Τὴν νύκτα διῆλθεν ὁ Κύριος ἔξω τῆς πόλεως, αὐλισθεὶς ἐν Βηθανίᾳ· τὴν δὲ πρωΐαν τῆς Δευτέρας ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶδεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ εἶδος συκῆς, ἥτις φύλλα μόνον εἶχεν, οὐδένα δὲ καρπόν. Τὰ φύλλα παρεῖχον τὴν εἰκασίαν ὅτι θὰ ὑπῆρχον καὶ καρποί· διότι ἐν τῷ δένδρῳ τούτῳ οἱ καρποὶ σχηματίζονται πρὶν ἢ ἀναπτυχθῶσι τὰ φύλλα· ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ φύλλα ἠπάτων, καρποὶ δὲν ὑπῆρχον. Ἡ τοιαύτη συκῆ ἦτο εἰκὼν τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ τρία ἔτη ἐζήτει ὁ Κύριος καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, ἀλλ' εἰς μάτην· ἤδη ἦτο τὸ τέταρτον ἔτος τῆς

ἐπισήμου αὐτοῦ δράσεως. Ἔαρ ἦλθε διὰ τὸν κόσμον, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸν Ἰσραήλ· ἐπομένως ὤφειλεν οὗτος νὰ βλαστήσῃ, νὰ ἀνθήσῃ, νὰ καρποφορήσῃ· σημεῖά τινα τοιούτου φαινομένου παρουσιάσθησαν, κίνησις μεγάλη κατέλαβε τὸν λαόν, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλη ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐξεδηλώθη καὶ ἐξηντλήθη εἰς τὰ φύλλα. Τὰ πάντα ἦσαν φαινόμενον μόνον, καὶ διὰ τοῦτο οὐδόλως ἔμελλον νὰ ἐκφύγωσι τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τοιούτων σκέψεων καὶ αἰσθημάτων εἰσῆλθεν ὁ Κύριος εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὸ ἱερόν, ὅπερ ἡ ἱερὰ αὐτοῦ ἀγανάκτησις ἐκαθάρισεν ἀπὸ τῆς ἐκεῖ συσσωρευθείσης ἀκαθαρσίας καὶ κατέστησεν αὐτὸ ἕδραν τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ στάδιον τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Ὁ ἐντεῦθεν προκληθεὶς ἐρεθισμὸς καὶ αἱ δοξολογίαι καὶ ἐπευφημίαι τῶν θεραπευθέντων παρήγαγον κίνησίν τινα καὶ μεταξὺ τῶν παίδων, οἵτινες παιδικῷ τῷ τρόπῳ ἀπομιμούμενοι τὰ συμβάντα τῆς προηγουμένης ἡμέρας, ἤρξαντο νὰ κράζωσιν ἐν τῷ ἱερῷ: Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· ὁ δὲ Κύριος ἀποδέχεται ταῦτα· διότι, ἀφ' οὗ οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐχθραίνουσι καὶ ἀγανακτοῦσιν αὐτῷ, πρέπει τὸ στόμα τῶν ἀφελῶν καὶ ἀκάκων παίδων νὰ αἰνέσῃ αὐτόν. Αὕτη εἶνε ἡ τελευταία μαρτυρία, ἣν παρ' ἀνθρώπων λαμβάνει ὁ Κύριος. Τὴν πρώτην μαρτυρίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ προφήτου τοῦ λαλοῦντος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἤδη τὴν τελευταίαν λαμβάνει παρὰ τῶν παίδων τῶν μὴ εἰδότων τί λαλοῦσιν εἰς ταύτην. Διὰ τοῦτο πολλῷ μᾶλλον τῇ ἑσπέρᾳ ταύτῃ συμβούλιον λαμβάνουσι περὶ τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ὅτε ὁ Κύριος τῇ ἐπομένῃ πρωΐᾳ, Τρίτῃ, ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν ἐν τῷ Ἱερῷ, ὁ πρῶτος λόγος, ὃν πρὸς αὐτὸν ἀποτείνουσιν, ἦτο, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ οὕτω λαλεῖ καὶ ποιεῖ ἐν τῷ Ἱερῷ ὅσα ποιεῖ. Εἶτα ἐπισυνάπτονται αἱ πολλαὶ συζητήσεις, παραβολαί, ἐρωτήσεις, παραινετικοὶ καὶ ἐλεγκτικοὶ λόγοι, ἅτινα πάντα κατέστησαν τὴν ἡμέραν ταύτην μίαν τῶν ταραχωδεστάτων καὶ ἐπιπονωτάτων τοῦ ὅλου αὐτοῦ βίου· ἐπισφραγίζονται δὲ διὰ τῆς μεγάλης προφητείας τοῦ Κυρίου περὶ τῆς κρίσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου. Ὅτε δ' ἤγγιζεν ἡ ἑσπέρα, ὁ Κύριος κατέλιπε τὸ ἱερόν, προεξαγγέλων ἅμα προφητικῶς πρὸς τοὺς μαθητὰς τὴν προσεγγίζουσαν παντελῆ τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου οἰκοδομήματος καταστροφήν, ὥστε νὰ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται. Μετὰ τῶν μαθητῶν ἐξῆλθε πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, κἀκεῖ ἐκάθισεν· ἤδη δὲ πρὸς δυσμὰς ἔδυεν ὁ ἥλιος, ἐπιχρυσῶν τὸ λαμπρὸν τοῦ ἱεροῦ οἰκοδόμημα. Τότε ὁ Κύριος ἤρξατο ζωηρᾶς προφητείας περὶ τῆς μετ' οὐ πολὺ ἐπερχομένης τῇ Ἱερουσαλὴμ κρίσεως καὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, συνάψας ταύτῃ τὸν λόγον περὶ τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἰδίου τέλους, τῆς παραδόσεως καὶ σταυρώσεως. Ταὐτοχρόνως δ' ἐν τῇ πόλει τὸ μέγα συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, ἐπελθούσης τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πλήρους ῥήξεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυρίου, συνελθὸν ἀπεφάσισε τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ ἐντείλατο, ὅπως ἀναγγείλωσιν αὐτῷ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα μαθητῶν, πρὸ πολλοῦ παρατηρήσας τὴν τοιαύτην τροπὴν τῶν πραγμάτων καὶ ἀποξενωθεὶς ἐσωτερικῶς τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀπεμακρύνετο αὐτοῦ καὶ ἐξωτερικῶς· οὗτος προσελθὼν τῷ μεγάλῳ συνεδρίῳ, προσηνέχθη, ἵνα γένηται ὄργανον τῶν βουλῶν αὐτοῦ. Ὁ Κύριος, προειδὼς τὰ ἐπικείμενα αὐτῷ, ηὐλίσθη τὴν Τετάρτην ἐν τῇ ἡσυχίᾳ, ἀφιερῶν ἑαυτὸν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, μέχρις οὗ τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πόλιν, ὅπως ἐν τῇ οἰκίᾳ φίλου τινὸς τελέσῃ τὸ τελευταῖον Πάσχα μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, τὸ τελευταῖον δεῖπνον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ συστήσῃ τὸ δεῖπνον τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ δεῖπνον τῆς ἀπολυτρώσεως, τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Περὶ τὸ μεσονύκτιον καταλιμπάνει τὴν πόλιν καὶ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων εἰσέρχεται εἰς κῆπον ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, ἵνα κατάρξηται τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πάθους. Ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐπέρχονται ἀλλεπαλλήλως τὰ πικρότατα καὶ συγκινητικώτατα γεγονότα. Τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ σπεύδει μετὰ τῆς ἀνυπομονησίας πονηρᾶς συνειδήσεως εἰς τὸ τέρμα. Μόλις ἤρξατο νὰ ὑποφώσκῃ ἡ πρωΐα τῆς Παρασκευῆς, καὶ εἶχον ἤδη ἐπιτύχῃ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ῥωμαίου ἡγεμόνος Ποντίου Πιλάτου, καὶ εἶχον γείνῃ αἱ πρὸς τὴν θανάτωσιν προπαρασκευαί. Περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν ἤρξατο ἡ πορεία πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐν τῷ ναῷ τῷ νομικῷ προσεφέρετο ἡ πρωϊνὴ θυσία, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ σταυροῦ ἐξετείνετο τὸ θῦμα τῆς ἀνθρωπότητος. Μετὰ μεσημβρίαν, τῇ τρίτῃ ὥρᾳ, ἐξέπνευσεν ὁ Κύριος, καὶ ὀψίας, πρὶν ἢ λήξῃ ἡ Παρασκευή, κατετέθη ἐν τῷ τάφῳ.

Ἐν Ἱεροσολύμοις. **Γ. Β.**

Η ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ

Ἡ βλασφημία τῶν θείων εἶνε κακολογία ἐξερευγομένη κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τῶν Ἁγίων αὐτοῦ καὶ κατὰ παντὸς θείου καὶ ὁσίου. Εἶνε δὲ διαδήλωσις καρδίας ῥυπαρᾶς καὶ ψυχῆς διεφθαρμένης καὶ πνεύματος ἀπειθείας ὑπερβαινούσης καὶ αὐτὴν τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ πεσόντος Ἑωσφόρου. Διότι ὁ Σατανᾶς οὐχ ἕνεκεν πορνείας ἢ μοιχείας ἢ κλοπῆς κατηνέχθη ἐκ τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ἡ ὑπερηφανία καὶ ἀπείθεια κατέβαλεν αὐτὸν εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς ἀβύσσου πρὸς κληρονομίαν τοῦ πυρὸς τοῦ αἰωνίου, διότι ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ τὸν λόγον τοῦτον: «Ἀναβήσομαι καὶ θήσομαι τὸν θρόνον μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ». Ἀλλ' ὁ ἀσεβὴς βλάσφημος ἐξεμεῖ τὰς χειροτέρας καὶ δεινοτέρας αἰσχρολογίας κατά τε τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν θείων, αἰσχρολογίας, αἵτινες ὑπονοοῦσιν οὐχὶ πλέον ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα πρὸς τὸ θεῖον, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπεροπτικὴν περιφρόνησιν καὶ ἐξύβρισιν τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ πλέον ὡς Παντοκράτορος Δημιουργοῦ, ἀλλ' ὡς κατωτέρου καὶ ἀσθενεστέρου τινὸς δημιουργήματος καθυβριζομένου ὑπὸ ἀσεβεστάτου καὶ ἀγνωμονεστάτου ὑβριστοῦ.

Πόσον ἄρά γε βαρύτεραι αἱ ποιναὶ καὶ αὐστηρότεραι αἱ τιμωρίαι τῶν τοιούτων ὑβριστῶν καὶ βλασφήμων, οἵτινες ἐν τῇ παραφορᾷ αὐτῶν ὑπολαμβάνουσι τὸν Θεὸν ὡς ταπεινόν τι δημιούργημα καὶ τολμῶσι νὰ αἰσχρολογῶσιν ἄρρητα καὶ ἀθέμιτα κατ' αὐτοῦ, θρασυνόμενοι ἀσεβέστερον καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Σατανᾶ, ὅστις ἐν τῷ οἴστρῳ τῆς ὑπερηφανίας αὐτοῦ ἐπεθύμει ὁμοιότητα μόνον πρὸς τὸν Θεόν, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπεροχήν; Ἐν ᾧ ὁ κατὰ τοῦ Θεοῦ βλασφημῶν διαδηλοῖ ἐπιθυμίαν ὑπεροχῆς μὲν ἑαυτοῦ, ταπεινώσεως δὲ φεῦ! τοῦ Θεοῦ καὶ καθυβρίσεως.

Πρὸς ἀξίαν τιμωρίαν τῶν τοιούτων αἰσχρολόγων καὶ βλασφήμων ἀπαιτεῖται ἑτέρα ἄβυσσος βαθυτέρα ἐκείνης, εἰς ἣν κατεδικάσθη ὁ Σατανᾶς, καὶ ἕτερον πῦρ αἰώνιον ἀσυγκρίτως σφοδρότερον ἐκείνου, ὅπερ προητοίμασται τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ.

Ἀνεκτότερον ἔσται τοῖς αἱρετικοῖς, ὡς βλασφημοῦσιν ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρανοήσει. Ἐν ᾧ οἱ κατὰ τῶν θείων αἰσχρολογοῦντες καὶ βλασφημοῦντες βλασφημοῦσιν ἐν ἐπιγνώσει καὶ συνέσει. Λ. χ. ὁ ἀθεοφόβως ὑβρίζων καὶ βλασφημῶν κατὰ τοῦ Χριστοῦ! καὶ τῆς Παναγίας! ὑβρίζει καὶ βλασφημεῖ, καίπερ πιστεύων εἰς τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν ἁγιότητα τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρός. Τοὐναντίον ὁ ἀρνούμενος τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀρνεῖται τοῦτο ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεάνθρωπος Σωτήρ, καίπερ σταυρούμενος ὑπὸ τῶν τοιούτων ἀπίστων, ἐμακροθύμει λέγων; «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν».

Ἀλλ' ὁ χριστιανὸς καλούμενος, τίνα πρόφασιν ἔχει, βλασφημῶν κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἄρρητα καὶ ἀθέμιτα; ἄγνοιαν τῆς θεότητος αὐτοῦ; ἀλλ' ἐκ πίστεως γνωρίζει τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καί, ἐρωτώμενος, ὁμολογεῖ τὴν περὶ αὐτῆς πίστιν.

Ἴδωμεν τοίνυν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ἄκρᾳ μακροθυμίᾳ ἀφήσας τὴν ἁμαρτίαν τῶν σταυρωσάντων αὐτὸν ἀπίστων Ἰουδαίων, πῶς ἀποφαίνεται κατὰ τῶν βλασφημούντων τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα.

«Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται, λέγει, τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι». (Ματθ. ιβ'. 31—33).

Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου ἡ κατὰ τοῦ Πνεύματος βλασφημία εἶνε ἡ κατὰ τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ βλασφημία.

Ἄρα ὁ Χριστιανός, ὡς πιστεύων τῇ θεότητι τοῦ Χριστοῦ, ὅταν βλασφημῇ κατ' αὐτοῦ, βλασφημεῖ οὐ μόνον κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ συνάμα καὶ κατὰ τῆς θεότητος αὐτοῦ. Τοὐναντίον δέ, ὅταν ἄπιστός τις βλασφημῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, βλασφημεῖ μόνον κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, διότι, ὡς ἀπιστῶν τῇ θεότητι αὐτοῦ, νομίζει αὐτὸν ψιλὸν ἄνθρωπον.

Παρακατιὼν δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποτείνεται πρὸς τοὺς βλασφημοῦντας τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα λέγων: «Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν. Ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά». (Ματθ. ιβ'. 33—36).

Ἐνταῦθα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καλεῖ τοὺς βλασφημοῦντας τὸ θεῖον αὐτοῦ ὄνομα γεννήματα ἐχιδνῶν, πονηρούς, ἔχοντας πονηρὰν καρδίαν ὡς θησαυρὸν πονηριῶν.

Ὡς κατάλληλα τὰ ἐπίθετα καὶ σύμφωνα τῇ πονηρᾷ φύσει τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀχαρίστων βλασφήμων!

Γεννήματα μὲν ἐχιδνῶν καλεῖ τοὺς βλασφήμους, ὡς ἀχαρίστους καὶ βλασφημοῦντας τὸν πανευεργέτην Θεόν, παρ' οὗ ἐπλάσθησαν καὶ διατρέφονται ἀφ' ἧς στιγμῆς συνελήφθησαν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός, καὶ συντηροῦνται διὰ τῆς ἀδιακόπως προνοούσης ἀγαθότητος Αὐτοῦ, μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν βλασφημοῦσι τὸν πανάγαθον Δημιουργόν.

Πονηροὺς δὲ καλεῖ καὶ πονηρὰν καρδίαν ἔχοντας, διότι ὁ πρὸς τὸν Δημιουργὸν καὶ Εὐεργέτην αὐτοῦ ἀγνώμων καὶ πονηρός, ἐννοεῖται ὅτι πρὸς τοὺς ἄλλους μέλλει φέρεσθαι πονηρότερον καὶ διαπράξει τὰ χειρότερα κακουργήματα καὶ ἐγκλήματα, εἰς ἅπερ ἔχει φυσικὴν κλίσιν καὶ τάσιν ἀποτεθησαυρισμένην ἐν τῇ πονηρᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ καὶ διεφθαρμένῃ διανοίᾳ.

Ὥστε ὁ βλασφημῶν τὰ θεῖα εἶνε ἄσπονδος ἐχθρὸς οὐ μόνον τοῦ Δημιουργοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν δημιουργημάτων Αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος, ὡς ὁ εὐγνώμων λῃστής, δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ ἐπιτιμᾷ τοὺς βλασφήμους, καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ εὐγνώμονα τέκνα οὐδαμῶς ἀνέχονται τὰς κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὕβρεις. Πολλῷ μᾶλλον οἱ βασιλεῖς καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσιν οὐ μόνον νὰ ἀπειλῶσι διὰ ποινικῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ νὰ τιμωρῶσιν αὐστηρῶς τοὺς βλασφημοῦντας τὰ θεῖα.

Ἐπισφραγίζει δὲ ὁ δίκαιος Κριτὴς τὸν κατὰ τῶν βλασφήμων λόγον αὐτοῦ, καταδεικνύων τὸ ἀναπόφευκτον τῆς τιμωρίας οὐ μόνον τῶν κατὰ τοῦ Θεοῦ βλασφημιῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀργολογιῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως.

«Ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως. Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ». (Ματθ. ιβ', 36—38).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ αἰώνιος Νομοθέτης ῥητῶς λέγει ὅτι «ἡ κατὰ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι», ἄρα οἱ κατὰ τῶν θείων βλασφημοῦντες εἶνε ἔνοχοι ποινῶν, προσκαίρων μὲν ἐν τῷ παρόντι βίῳ, αἰωνίων δὲ ἐν τῷ μέλλοντι.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐβλασφήμησέ τις ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν

Ἰσραηλιτῶν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἐν τῷ ἅμα ἐφυλακίσθη πρὸς διαδικασίαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Κυρίου.

«Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσι πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή· καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λάλησον : «Ἄνθρωπος, ὃς ἂν καταράσηται Θεόν, ἁμαρτίαν λήψεται· ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου, θανάτῳ θανατούσθω· λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ Ἰσραήλ, εἴτε προσήλυτος, εἴτε αὐτόχθων».— Καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτόν». (Λευϊτ. κδ'. 12—κε'.).

Οἱ δὲ γογγύζοντες πονηρὰ ἔναντι Κυρίου κατεκεραυνώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἑξῆς :

«Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι Κυρίου; καὶ ἤκουσε Κύριος, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς». (Ἀριθμ. ια'. 1—3).

Ἆρά γε πᾶς νομοθέτης, ὡς ὁ θεόπτης Μωσῆς, ὀφείλει νὰ καθορίσῃ ποινὰς κατὰ τῶν βλασφημούντων τὸ θεῖον ὄνομα ;

Οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθόσον πᾶσα κυβέρνησις εἶνε προωρισμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου :

«Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν». (Α'. Πέτρου 6'. 13—18).

«Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία, εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν . . . Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν· θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν ; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι». (Πρὸς Ῥωμ. ιγ'. 1—5).

Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, ἡγεμόνες τε καὶ ὑπουργοὶ καὶ λοιποὶ λειτουργοὶ τῶν Κρατῶν καὶ Πολιτειῶν· ἀφ' οὗ εἶσθε, κατὰ τὴν γραφικὴν μαρτυρίαν, «Θεοῦ διάκονοι, ἔκδικοι εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι», ποίαν βαρυτάτην εὐθύνην δὲν ὑπέχετε, ἀδιαφοροῦντες περὶ τῆς ἀξίας τιμωρίας τῶν βλασφημούντων τὰ θεῖα ;

Τί γὰρ χειρότερον τοῦ βλασφημεῖν κατὰ τοῦ παναγάθου Βασιλέως τῶν βασιλευόντων καὶ Κυρίου τῶν κυριευόντων ; Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ἔγκλημά τι δεινότερον, εἰδεχθέστερον καὶ μᾶλλον ἀποτρόπαιον τῆς κατὰ τοῦ πάντων Δημιουργοῦ καὶ Διατροφέως βλασφημίας ;

Ὁ θεόπτης νομοθέτης Μωσῆς, θεωρῶν τὴν κακολογίαν τῶν εὐεργετουμένων τέκνων πρὸς τοὺς εὐεργετοῦντας γονεῖς, ὡς τὴν μεγίστην ἀχαριστίαν, καὶ ἀναλογιζόμενος ὅτι οἱ τοιαύτην ἀχαριστίαν διαπράσσοντες πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους δύνανται καὶ νὰ φονεύσωσι, διέταξε κατὰ τῶν κακολογούντων τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς τὴν αὐτὴν θανατικὴν ποινήν, ἣν καὶ κατὰ τῶν φονέων τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

«Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω». Ἆρά γε ὁ ἀσεβής, ὁ ἀγνωμονέστατα κακολογῶν τὸν οὐράνιον Πατέρα, τὸν πανάγαθον εὐεργέτην τοῦ παντός, ποίῳ θανάτῳ τελευτήσει ;

Οἷον δήποτε κἂν ᾖ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου ἀδιάφορον, ἀλλ' ἡ ποινὴ τῶν βλασφημούντων τὰ θεῖα πρέπει νὰ ἦνε θανατική, οὐχ ὅτι εἶνε ἀνταξία τοῦ δεινοτάτου τούτου ἐγκλήματος, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ μόνον τοῦ ἀπαλλάξαι τὸν ὀργανισμὸν τῆς κοινωνίας ἔκ τινος σεσηπότος μέλους πρὸς σωτηρίαν τῶν λοιπῶν, καὶ τοῦ καταξηρᾶναι τὸ βορβορῶδες ἕλος πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν πλησίον ἐκ τῶν δυσωδῶν καὶ μιασματικῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ ἐπιδημικοῦ καὶ κακοήθους πυρετοῦ τῆς βλασφημίας.

Οἱ ποινικοὶ νόμοι ὅλων σχεδὸν τῶν Πολιτειῶν τιμωροῦσιν ἐλαφρότερον μὲν τὰς κατὰ τῶν ἰδιωτῶν ὕβρεις, αὐστηρότερον δὲ τὰς κατὰ τῶν βασιλέων, ἡγεμόνων, ὑπουργῶν καὶ λοιπῶν ἀρχῶν.

Πόσον ἄρά γε αὐστηρότερον πρέπει νὰ τιμωρῶνται οἱ βλασφημοῦντες κατὰ τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Διατροφέως τῶν βασιλέων, ἡγεμόνων, ὑπουργῶν καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἀνθρώπων, ζώων καὶ τῆς λοιπῆς κτίσεως ; Πᾶσα κυβέρνησις καὶ κοινωνία, ἀδιαφοροῦσα περὶ τῆς παραδειγματικῆς τιμωρίας τοιούτων ἀποτροπαίων ἐγκλημάτων, συνενέχεται τούτοις, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς Γραφικῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροσύλου Ἄχαρ, ὅστις καίτοι μόνος ἔκλεψεν ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων τοῦ Θεοῦ ποσόν τι ἀργυρίου καὶ ἔνδυμα, ἐν τούτοις οἱ Ἰσραηλῖται ἡττήθησαν ἔν τινι μετὰ τῶν ἐχθρῶν συμπλοκῇ, ὁ δὲ Θεὸς ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν τῆς ἥττης ταύτης εἰς τὴν ἱεροσυλίαν τοῦ Ἄχαρ, ὡς παροραθεῖσαν ἀτιμώρητον ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν· ἐπὶ πλέον δὲ ἠπείλησεν ὁ Θεὸς ὅτι, ἐνόσῳ μένει ἀτιμώρητος ὁ Ἄχαρ, μέλλει ἐγκαταλείψει πάντας τοὺς Ἰσραηλίτας ἀβοηθήτους ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅπως ἐξολοθρευθῶσιν ὑπ' αὐτῶν.

«Οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα ὑποστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα· οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν». (Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ζ'. 1—η').

Πόσους τοιούτους Ἄχαρ παρορῶσα ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀτιμωρήτους, συνενέχεται τῇ ἱεροσυλίᾳ μὲν τῶν τοιούτων, ταῖς ἀρρήτοις δὲ καὶ ἀθεμίτοις βλασφημίαις τῶν ἄλλων, βλασφημίαις, ἃς ἐξεμοῦσι δημοσίᾳ κατὰ τῶν θείων οἱ ἀλιτήριοι ἐκεῖνοι καὶ ἀσεβέστατοι λυμεῶνες τῆς κοινωνίας, μολύνοντες οὕτω τὰς ἀκοὰς καὶ διανοίας τῶν πολιτῶν καὶ σκανδαλίζοντες τοὺς ἀκροατάς !

Ἐνόσῳ ἀνέχεται τοιαῦτα σεσηπότα μέλη ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, μηδεμίαν ἐλπιζέτω προαγωγὴν ὑλικήν τε καὶ ἠθικήν· προσδοκάτω δὲ μᾶλλον τὰς ὀλεθρίους συνεπείας τῆς συνενοχῆς αὐτῆς εἰς ἔγκλημα εἰδεχθὲς καὶ ἀποτρόπαιον, εἰς τὸ ἀσυγχώρητον καὶ θανάσιμον ἁμάρτημα τῆς περιφρονήσεως καὶ βλασφημίας τῶν θείων ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ· προσδοκάτω τὰς συνεπείας τῆς προεκτεθείσης ἀποφάσεως τῆς θείας Δίκης «Οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν».

Ἐνόσῳ ἀδιαφορεῖ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀπαιτουμένων ποινῶν κατὰ τῆς ἀθυροστομίας καὶ ἀθεοφόβου βλασφημίας τοσούτων ὑπηκόων αὐτῆς· ἐνόσῳ ἀνέχεται αὐτοὺς βλασφημοῦντας ἄρρητα ἀθέμιτα τὸ θεῖον ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἐνόσῳ ἀφήνει αὐτοὺς ἀτιμωρήτους, εἴτε τιμωρεῖ αὐτοὺς σχετικῶς ἐλαφρότατα, ἀγαπῶσα οὕτω τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων παρὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τότε προσδοκάτω τὰς συνεπείας τῆς εὐαγγελικῆς ἀπειλῆς.

«Ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει».

Οἱ Ἰσραηλῖται λιθοβολήσαντες τόν τε ἱερόσυλον καὶ τὸν καταρασάμενον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐξῆραν τὸ ἀνάθεμα ἐξ ἑαυτῶν, ἠθῳώθησαν ἐκ τῆς συνενοχῆς τῆς ἱεροσυλίας καὶ βλασφημίας καὶ ἠξιώθησαν τῆς θείας ἀρωγῆς πρὸς κληρονομίαν τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας.

Ἡ δὲ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νομοθετοῦσα τὰς αὐστηροτάτας ποινὰς κατὰ τῶν τοιούτων ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξασφαλίζουσα τὴν ἀκριβῆ καὶ πάνδημον ἐκτέλεσιν τῶν ποινῶν τούτων, δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς συνενοχῆς αὐτῶν καὶ τῆς πανωλεθρίας.

Δ. Εὐγενείδης
Ἰατρός.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

(Ἰωάν. α'. 1-17).

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός,) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

Ἑρμηνεία.

Ποῖος ὁ Λόγος ; Τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Υἱός. Ὁ Λόγος, λοιπόν, λέγει ὁ Ἰωάννης, ἦτο ἐν ἀρχῇ, ἤτοι ἀνέκαθεν, πάντοτε, ἄχρονος δηλαδὴ καὶ αἰώνιος. Ὁ Υἱὸς δὲ οὗτος εἶνε μὲν ἰδιαιτέρα ὑπόστασις ἐν τῇ μιᾷ Θεότητι, ἀλλὰ καὶ ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Πατέρα. Καὶ ὁ Υἱὸς οὗτος καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ συνέπραξε μετὰ τῶν δύο ἄλλων προσώπων τῆς Ἁγ. Τριάδος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν πάντων ἐν γένει, ὁρατῶν καὶ ἀοράτων

Ὁ Λόγος εἶνε καὶ ζωῆς πηγή, ἀκόμη δὲ καὶ ἑστία φωτὸς τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τὴν ὁποίαν καθοδηγεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας. Καὶ τὸ φῶς αὐτὸ καμμία σκοτία δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ζοφώσῃ.

Περὶ τοῦ φωτὸς τούτου, τοῦ Λόγου καὶ Υἱοῦ, ἀπεστάλη ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως πιστεύσωσιν εἰς αὐτό. Καὶ τὸ φῶς τοῦτο εἶνε τὸ ἀληθινόν, τὸ μέγα, τὸ ἀσύγκριτον φῶς, τὸ ὁποῖον φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ἀρκεῖ νὰ ἦνε τοιοῦτος ὁ πνευματικὸς ὀφθαλμός του, ὥστε νὰ δύναται νὰ ὠφελῆται ἐξ αὐτοῦ.

Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐφρόντισε πάντοτε νὰ καθιστᾷ τὸν ἑαυτόν του φανερὸν εἰς τὸν κόσμον τῶν ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθέντων ἀνθρώπων. Ἀλλ' αὐτοί, κυριευθέντες ἀπὸ τὴν τυφλὴν αἴσθησιν, ἔγειναν ἀνίκανοι νὰ τὸν βλέπουν. Καὶ ὅτε δὲ ἀκόμη ἐνεσαρκώθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις εἶνε ἰδική του, ὡς δημιούργημά του, καὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἦσαν ἰδικοί του, ὡς ποιήματά του καὶ ὡς λεγόμενοι λαὸς τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ δὲν τὸν ἐδέχθησαν, ἂν καὶ ἦλθε νὰ τοὺς σώσῃ. Ὅσοι ὅμως τὸν ἐπίστευσαν καὶ ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν του καὶ ἐφύλαξαν τὰς ἐντολάς του, ἔγειναν Θεοῦ τέκνα· ἔγειναν δὲ τοιοῦτοι διὰ πνευματικῆς ἐκ Θεοῦ ἀναγεννήσεως.

Ὁ Λόγος οὗτος εἶνε ὁ ἐνσαρκωθεὶς Θεάνθρωπος, ὁ ζήσας μεταξὺ ἡμῶν, ὁ πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, καὶ τούτου τὴν μοναδικὴν δόξαν, δόξαν Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς μονογενοῦς, εἴδομεν διὰ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων θαυμάτων του, διὰ τῆς μεταμορφώσεώς του, διὰ τῆς ἀναστάσεώς του, διὰ τῆς ἀναλήψεώς του.

Περὶ τούτου τοῦ Λόγου ἐμαρτύρησεν ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ ἐρχόμενος ὀπίσω του, ὡς γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ὕστερον ἀπ' αὐτόν, ἦτο ἔμπροσθέν του, διότι ὡς Θεὸς ἦτο ἄχρονος καὶ αἰώνιος, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ἀπείρου καὶ ἀκενώτου θησαυροῦ τῶν ἀγαθῶν του ἐλάβομεν ὅλοι, ἰδίᾳ δὲ τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαθά, ἀντὶ δηλαδὴ τοῦ διὰ Μωϋσέως δοθέντος Νόμου, τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκαλυφθεῖσαν καὶ χορηγηθεῖσαν χάριν καὶ ἀλήθειαν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

(7 Ἀπριλίου)

(Ἰωάν. Κ. 19 - 31)

Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ Μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς: Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ Μαθηταί, ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν: Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς: Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν Δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι Μαθηταί: Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς: Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν: Εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ: Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ: Ὁ Κύριός μου, καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: Ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Ἑρμηνεία.

Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανιζόμενος πρὸς τοὺς μαθητάς, κατεχομένους ἀκόμη ἀπὸ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀπὸ τὴν λύπην τοῦ θανάτου του, ἀποδιώκει πᾶσαν ταραχὴν ἀπ' αὐτῶν καὶ τοῖς λέγει: Εἰρήνη ὑμῖν, ἤτοι ἡσυχία καὶ θάρρος εἰς σᾶς. Καὶ βεβαιώνων τὸ πραγματικὸν τῆς παρουσίας του, τοῖς ἔδειξε τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν του· ὁμοῦ δὲ μὲ τὴν χαράν, τοῖς δίδει καὶ δωρεάν. Ποίαν; Πνεύματος ἁγίου. Τοῖς παρέχει δὲ καὶ ἐξουσίαν. Τίνα; Τοῦ νὰ συγχωρῶσιν ἁμαρτίας, τοῦ νὰ κρατῶσιν ἁμαρτίας. Καὶ τοιουτοτρόπως τὸ καθῆκον τῆς ἐξομολογήσεως εἶνε διατεταγμένον ἀπ' αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν, διότι συγχώρησις ἢ κράτησις ἁμαρτιῶν δὲν ἠμπορεῖ νὰ γείνῃ χωρὶς δίκην, καὶ δίκη δὲν ἠμπορεῖ νὰ γείνῃ χωρὶς ἀνάκρισιν, ἤτοι χωρὶς ἐξομολόγησιν.

Ὕστερον ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ Κύριος πείθει καὶ τὸν δύσπιστον Θωμᾶν περὶ τῆς ἀναστάσεώς του. Πῶς; Δύσας νὰ ἴδῃ καὶ νὰ ψηλαφήσῃ ὁ δύσκολος μαθητὴς τὰς χεῖράς του καὶ τὴν πλευράν του. Τοιουτοτρόπως ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶνε γεγονὸς ἱστορικὸν βεβαιωμένον μὲ ἀκαταμαχήτους ἀποδείξεις, γεγονὸς θετικὸν καὶ πειραματικόν, ἐπιβληθὲν εἰς τὴν πίστιν, ἀφοῦ ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἀντίληψιν. Διὰ τοῦτο ἡ ἀπιστία δὲν ἔχει καμμίαν πρόφασιν ἀρνουμένη τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀναστάσεως· καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνθρωπότης, δεχθεῖσα τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ὡς γεγονός, διότι καὶ εἶνε τοιοῦτο, προσκλίνει ἐνώπιον τοῦ Κυρίου δι' ἑκατομμυρίων πιστῶν, καί, ὡς ὁ Θωμᾶς, τῷ λέγει μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ ὑποταγῆς: ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ» ΕΝ ΒΟΛΩι

Ἔκθεσις τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Συλλόγου κ. Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ.

Πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Ἐκτελῶν τὴν ὑμετέραν ἐντολὴν πρὸς κήρυξιν τοῦ θείου λόγου καὶ ἵδρυσιν Τμήματος τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐν Βόλῳ, τὴν αὐτὴν τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς μου ἡμέραν, 10ην λήγοντος μηνός, μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν πρὸς τὸν ἀρχιερατικὸν ἐπίτροπον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος, ἀρχιμανδρίτην κ. Εὐγένιον, ἤρχισα τὰς ἑσπερινὰς ὁμιλίας μου ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ἐξηκολούθησα δ' αὐτὰς ἐναλλὰξ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν, ὥραν 7-8, ἐν τῷ ναῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἁγ. Νικολάου. Ἔκαμα οὕτως ἐν ὅλῳ ἑσπερινὰς ὁμιλίας ἐννέα.

Τὴν πρώτην περὶ φρενοπαθειῶν ἀνεξηγήτων διὰ τῶν μηχανικῶν τοῦ ὑλισμοῦ θεωριῶν, καὶ ἐπιβαλλουσῶν τὴν παραδοχὴν καταλήψεως τῆς ψυχῆς ὑπὸ πνεύματος πονηροῦ καὶ ἀκαθάρτου.

Τὴν δευτέραν περὶ τῆς θεραπείας τοῦ δαιμονιζομένου νέου διὰ τῆς πίστεως τοῦ πατρός του καὶ τῆς ἐπιταγῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ περὶ τῶν καθόλου θαυμασίων τῆς πίστεως καρπῶν καὶ ἀποτελεσμάτων.

Τὴν τρίτην περὶ χριστιανικῆς αὐταπαρνήσεως καὶ περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἀκολουθῶσι τὸν Χριστόν.

Τὴν τετάρτην περὶ τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως τῆς ἐνισχυομένης ὑπὸ τῆς ἀγάπης, περὶ παραλυσιῶν ἠθικῶν καὶ σωματικῶν, καὶ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς καὶ προλαμβάνει καὶ θεραπεύει ἀμφοτέρας· ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ ὅτι ἡ οἰκογενειακὴ στοργὴ ἐπιβάλλει τὴν ἀμοιβαίαν ἐξέτασιν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας περὶ τῆς ἠθικῆς των καταστάσεως καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν αὐτῶν πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐν Χριστῷ ἀπὸ τῶν ψυχικῶν πληγῶν καὶ μολυσμάτων

Τὴν πέμπτην περὶ ἐξομολογήσεως.

Τὴν ἕκτην περὶ θείας κοινωνίας.

Τὴν ἑβδόμην περὶ τῆς κλήσεως τοῦ Χριστιανοῦ τῆς ἐπιτελουμένης ἐν ταπεινοφροσύνῃ, ἐν πρᾳότητι, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν ἀνοχῇ ἐξ ἀγάπης, καὶ ἐν τῇ ἑνότητι τοῦ Πνεύματος διὰ τοῦ συνδέσμου τῆς εἰρήνης, μετὰ ἰδιαιτέρων συμβουλῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀρετῶν τούτων ἐν τῷ συζυγικῷ καὶ οἰκογενειακῷ βίῳ.

Τὴν ὀγδόην περὶ τοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἐκκλησιαζώμεθα, καὶ πῶς πρέπει νὰ ἐκκλησιαζώμεθα.

Τὴν ἐννάτην περὶ τοῦ ὅτι ἡ χριστιανικὴ εὐσέβεια εἶνε ὠφέλιμος καὶ διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν, καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἀσεβεῖς καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἶνε δυστυχεῖς καὶ ἄθλιοι καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Ἐκτὸς τῶν ὁμιλιῶν τούτων ἔκαμα καὶ δύο ἄλλας κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον: τὴν μίαν, Κυριακὴν τῆς 11ης Μαρτίου, ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Νικολάου, περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ὁ κύριος τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ ὅτι μόνον δι' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ ἀσφαλίσωμεν καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον μας· τὴν δ' ἑτέραν, κατὰ τὴν ἑπομένην Κυριακήν, ἐν τῷ Ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως, περὶ ἐξουσίας καὶ διακονίας κατὰ Χριστόν, ἐφαρμοζομένης εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τοὺς δήμους, εἰς τὰ Κράτη, καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὡμίλησα προσέτι τὴν 15ην Μαρτίου, 4 μ. μ. ἐν τῷ Λυκείῳ τοῦ κ. Νικολάου Νικολαΐδου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Διευθύνσεως, τοῦ προσωπικοῦ τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, καὶ ἱκανῶν γονέων, ὡς καὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν, περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἁπαλῶν τούτων ὑπάρξεων ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τῷ σχολείῳ, καὶ περὶ τοῦ ἰδεώδους, εἰς ὃ πρέπει ν' ἀποβλέπωσιν οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐν τῇ ἀνατροφῇ καὶ τῇ μορφώσει τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς αὐτοὺς ψυχῶν.

Τὴν δ' ἑσπέραν τῆς 19ης Μαρτίου, ἐνώπιον τῶν ἐγγραφέντων ἕως τότε μελῶν πρὸς ἵδρυσιν Τμήματος τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, ὡμίλησα ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Βόλου περὶ τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπὸ τῶν Τμημάτων τῆς «Ἀναπλάσεως» σκοποῦ, διεξηγήσας αὐτὸν ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις.

Τὴν ἑσπέραν τέλος τῆς 20ῆς Μαρτίου, ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Βόλου, προθύμως παραχωρηθείσῃ ὑπὸ τοῦ προεδρείου αὐτοῦ καὶ τοῦ Συμβουλίου, διενεργήθησαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν μου αἱ ἀρχαιρεσίαι τῶν μελῶν τοῦ ἐν Βόλῳ Τμήματος, ἀνεδείχθησαν δὲ ἔφοροι διὰ τὴν πρώτην τριετίαν κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ κ. κ. Ἰωάννης Ζάχος, ἔμπορος, Γεώργιος Κουτσογιάννης, ἰατρός, Κωνστ. Γκλαβάνης, ἐργοστασιάρχης, Ἄγγελος Οἰκονομίδης, ἔμπορος, Ἀνδρ. Χ'' Ἀναγνώστου, φαρμακοποιός, Χρῖστος Βαρλαμίδης ἰατρός, Γεώργιος Βόλτυς ἱεροψάλτης, Γεώργιος Ἐγγλέζος ἱεροψάλτης καὶ ἐμπορομεσίτης, Δημ. Δούκας, ἔμπορος, Νικόλ. Νικολαΐδης, λυκειάρχης, Χρῖστος Μαχαιρίτσης, ἔμπορος καὶ ἱεροψάλτης, Ἀλέξανδρος Κούρτιος, ἔμπορος, Σοφοκλῆς Τριανταφυλλίδης, δικηγόρος καὶ δημοσιογράφος, Δημ. Σπύρου, ἔμπορος, καὶ Κωνσταντῖνος Ζάμπαλος, ἔμπορος. Ἐπέλαχον δὲ οἱ κ. κ. Σωτήριος Κυριακόπουλος, Παπᾶ Ἀλέξιος οἰκονόμος, καὶ Παναγιώτης Παναγουλάκος.

Γενομένης εἶτα κληρώσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Τμημάτων, ἔλαχον ἔφοροι διὰ τὸ πρῶτον ἔτος οἱ κ. κ. Ι Ζάχος, Ν. Νικολαΐδης, Γ. Βόλτος, Σ. Τριανταφυλλίδης, Κ. Γκλαβάνης. Διὰ τὸ δεύτερον ἔτος οἱ κ.κ. Δ. Δούκας, Χρ. Βαρλαμίδης, Ἀλ. Κούρτιος, Ἀνδρ. Χ'' Ἀναγνώστου, Κ. Ζάμπαλος· διὰ δὲ τὸ τρίτον ἔτος οἱ κ. κ Ἀγγ. Οἰκονομίδης, Γ. Ἐγγλέζος, Χρ. Μαχαιρίτσης, Δ. Σπύρου καὶ Γ. Κουτσογιάννης.

Μετὰ τὴν κλήρωσιν, ἀπηύθυνα βραχεῖαν προσλαλιὰν πρὸς τοὺς ἐκλεγέντας καὶ τοὺς ἐκλέξαντας, ἀνακοινώσας συγχρόνως, ὅτι εὑρίσκομαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν ν' ἀναγγείλω μίαν δωρεὰν πρὸς τὸ Τμῆμα τῶν ἀδελφῶν Γκλαβάνη ἐκ δραχμῶν ἑκατόν. Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη ἐγένετο ἀποδεκτὴ μετὰ πολλῆς ἀγαλλιάσεως, ἣν προσηύξησαν καὶ ἄλλαι δωρεῶν δηλώσεις, τοῦ κ. Σ. Τριανταφυλλίδου διὰ δρ. ἑκατόν, τοῦ κ. Ἀνδρ. Χ'' Ἀναγνώστου διὰ δραχμὰς πεντήκοντα, τοῦ κ. Δ. Σπύρου ὡσαύτως, τοῦ κ. Ν. Νικολαΐδου διὰ δρ. εἰκοσιπέντε, τοῦ κ. Ἐγγλέζου διὰ δρ. δέκα, τοῦ Κ. Ζαμπάλου διὰ δραχμὰς ἑκατόν.

Ἐν τέλει ἐγένετο δεκτὴ ἐν εὐφημίαις πρότασίς μου ὅπως ἀναγγελθῇ τηλεγραφικῶς ἡ ἵδρυσις τοῦ Τμήματος εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Δημητριάδος καὶ ζητηθῇ ἡ εὐλογία αὐτοῦ.

Ἐγγραφέντα μέλη, φίλοι συνάδελφοι, εἰς τὸ ἐν Βόλῳ Τμῆμα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἦσαν μέχρι τῆς ἐκεῖθεν ἀναχωρήσεώς μου, 21 λήγοντος μηνός, **257**. Ἡ δὲ εὐσέβεια καὶ ὁ ἐνεργὸς ζῆλος τῶν Βολιωτῶν εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μᾶς ἐπιδείξῃ ἐν τῇ ὑποστηρίξει τοῦ Τμήματος τούτου τὰς πλέον ἀπροσδοκήτους καὶ εὐχαρίστους ἐκπλήξεις.

Ἡ δ' ἐπιδειχθεῖσα προθυμία ἐν τῇ ἀκροάσει τῆς γενομένης διδασκαλίας τοῦ θείου λόγου ὑπῆρξεν ἀνταξία τῆς γνωστῆς εὐσεβείας τῶν κατοίκων Βόλου. Ἡ συρροὴ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ὑπῆρχε πλέον ἢ ἀσφυκτική, καὶ ἐξ Ἄνω Βόλου δέ, καὶ ἐκ Μακρυνίτσης καὶ ἐκ Λαρίσσης ἔτι συνέρρευσαν διψαλέοι ἀκροαταί.

Οὕτως εὔελπις καὶ εὐχάριστος ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Τμήματος τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἵδρυσις ἐπὶ τῆς Θεσσαλικῆς γῆς, ἥτις ὑπάρχει ἐξόχως κατάλληλος καὶ διὰ τὴν εὐαγγελικὴν σπορὰν καὶ τὴν πνευματικὴν καρποφορίαν.

Μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης.

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Συλλόγου πρὸς ἵδρυσιν τοῦ ἐν Βόλῳ Τμήματος

Μιχ. Ι. Γαλανός.

ΕΠΙ ΤΗι ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ

'Ανέστης Κύριε, καὶ κόσμος ὁλόκληρος ἀνέστη μετὰ Σοῦ. Τὸ εἶχες εἴπει· ὅτι, «ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή»· καὶ τὰ πράγματα ἐκύρωσαν περιφανῶς τοὺς λόγους Σου. Διὰ τοῦ θανάτου ἐπάτησας τὸν θάνατον, καὶ τοῦ θριάμβου Σου ἡ ἀγαλλίασις διέδραμε τὴν οἰκουμένην ὅλην. Ψυχαί, καρδίαι, πνεύματα, γυναῖκες, ἄνδρες, βρέφη, γέροντες, καὶ πόλεις καὶ λαοὶ καὶ ἔθνη, σκιρτῶσι νῦν καταφρονοῦντα τὴν φθοράν. 'Εκ Σοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον ἐξεχύθησαν ζώντων ὑδάτων χείμαρροι. καὶ τὸ ἀθάνατον νερὸν τοῦ μύθου Σὺ ἐν πραγματικότητι εἰς τοὺς πιστούς Σου ἔδωκας. Καμμία δὲν ὑπάρχει σῆψις ἰσχυροτέρα τῆς δυνάμεώς Σου, 'Ιησοῦ. Σὺ τὸ πτῶμα τοῦ Λαζάρου τεταρταῖον, ὄζον, ἀπὸ τοῦ τάφου του ἀνήγειρας. Σὺ εἰς ἡμᾶς πολλάκις τὸ λόγιόν Σου ἐπηλήθευσας περὶ ζωῆς καὶ ἀναστάσεως. Καὶ τώρα τὰ θαυμάσιά Σου καὶ πάλιν ἐπιτέλεσον. 'Εν τῇ σκοτίᾳ βαίνομεν· καταύγασόν μας μὲ τὸ φῶς Σου. Καὶ ἂν ἡ χώρα μας ὡς τάφος ὁμοιάζῃ, τὸν τάφον τοῦτον Σὺ διάρρηξον, καὶ δὸς νὰ ἐκπηδήσῃ ἐξ αὐτοῦ γοργόπτερος, ἀστραπηβόλος ἡ ζωή.

Η ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗι ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ «ΟΜΟΝΟΙΑ»

Γράφουσὶν ἡμῖν ἐκ Θεσσαλονίκης:

«Αὐτόθι λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1896 εὐδοκίμως καὶ τελεσφόρως ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τοῦ 'Οσιωτάτου κ. Θεοφυλάκτου Εὐστρατιάδου Δοχειαρίτου, ὑπογραμματέως τῆς ἐν Καρυαῖς ἑδρευούσης 'Ιερᾶς Κοινότητος τοῦ 'Αγίου Ὄρους, Σωματεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «'Αδελφότης 'Ομόνοια», ἱδρυθὲν δὲ ὑπὸ νέων σπουδαστῶν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ κ. Θεοφυλάκτου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπέρχηται ἀρωγὸν εἰς ἀπόρους μαθητάς. Πρόεδρον αὐτοῦ οἱ ἱδρυταὶ ἐξέλεξαν τὸν ὁσιώτατον κ. Θεοφύλακτον. Σὺν τῷ χρόνῳ δὲ διαρρυθμίζοντες τὰ τοῦ Σωματείου, ἐπεξέτειναν τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν καὶ εἰς ἀπόρους οἰκογενείας· καὶ ἤδη, πάντοτε μέν, ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ἐπέρχεται ἀναλόγως τῶν πόρων αὐτοῦ ἀρωγόν, ἰδίᾳ ὅμως δὶς τοῦ ἔτους, κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα, διανέμει ἐλέη εἰς τὰς ἀποδεδειγμένας πενεστάτας οἰκογενειας, ἀνακουφίζον τὴν δυστυχίαν αὐτῶν διὰ τῶν ἐλεῶν του, ἅτινα καὶ οἱ συγκροτοῦντες τὸ Σωματεῖον τοῦτο ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῶν, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς εὐπορίας αὐτῶν καταβάλλουσιν εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶ μᾶλλον ἀξιέπαινοι. Εὐχόμεθα διὰ τοῦτο τὰ βέλτιστα εἰς τὴν 'Αδελφότητα «'Ομόνοιαν» καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ εὔπορος κοινωνία τῆς Θεσσαλονίκης, ἥτις διακρίνεται καὶ διὰ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά της, θὰ συντρέξῃ τὴν 'Αδελφότητα ταύτην διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς της εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἀγαθοεργὸν ἀποστολήν της.»

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἕνεκα τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἐκδίδομεν ὁμοῦ τὰ φύλλα τῆς Μεγάλης 'Εβδομάδος καὶ τῆς Διακαινησίμου.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

'Υπὸ

Μιχαὴλ καὶ Νικολάου Ι. Γαλανοῦ.

'Εξεδόθη καὶ τὸ δέκατον τεῦχος τοῦ δευτέρου τόμου τῆς Νεοελληνικῆς μεταφράσεως τῶν 'Απάντων τοῦ 'Ιεροῦ Χρυσοστόμου. Οὕτως ἐπερατώθησαν μέχρι τοῦδε δύο τόμοι, ἄρχεται δὲ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ τρίτου. Καὶ εἶχον μὲν δεχθῆ οἱ μεταφρασταί, τῇ παρακλήσει πολλῶν συνδρομητῶν, νὰ προβῶσιν ἀπὸ τοῦ τόμου τούτου εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφήν, ἀλλὰ μετὰ ὡριμωτέραν σκέψιν ἔκριναν εὐλογώτερον νὰ τηρήσωσιν ἀπαρασάλευτον τὴν τάξιν τῆς πρωτοτύπου ἐκδόσεως τοῦ Migne. Οὕτω τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ Γ'. Τόμου θὰ ἐμπεριέχῃ τοὺς θαυμασιωτάτους καὶ ἀπαραμίλλους λόγους τοῦ Χρυσορρήμονος εἰς τὸν 'Απόστολον Παῦλον.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

'Ο 'Ραββῖνος 'Ισαὰκ Μ. ἐκτυπωθεὶς ἤδη ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ἀπὸ ἑβδομάδος. Παρακαλοῦνται οἱ ἔχοντες ἀγγελίας νὰ ἐπιστρέψωσιν αὐτὰς ἐγκαίρως εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «'Αναπλάσεως» ὁδὸς 'Αδριανοῦ ἀριθ. 64 συναποστέλλοντες καὶ τὸ σχετικὸν χρῆμα ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει. 'Η τιμή του εἶνε δρ. 1.20 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ φρ. 1 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Οἱ ἐκ Θεσσαλίας δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν ἀντίτυπα παρὰ τοῦ κ. Γ. 'Εγγλέζου ἀνταποκριτοῦ τῆς «'Αναπλάσεως» ἐν Βόλῳ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

'Η ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ ἡ καταγωγὴ αὐτῆς, ὑπὸ 'Ιωάν Μαρτίνου, ἀρχιμανδρίτου. 'Υπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς πραγματεία εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος ὑπὸ τοῦ πανοσολ. ἀρχιμ. κ. Ι. Μαρτίνου. Τιμᾶται δὲ ἀντὶ λεπτῶν πεντήκοντα.

— 'Εξεδόθη βιβλιάριον περιέχον τὰς ἀκολουθίας τῶν ἁγίων, 'Αρτεμίου τοῦ μεγάλου, Γερασίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας, καὶ ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος, ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου ἱερέως κ. Γεωρ. Α. Βουτέρη.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΛΑΪΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

'Εν τῇ ἐν 'Αθήναις παρὰ τὴν 'Ι. Σύνοδον

Δευτέρᾳ 2 'Απριλίου ὥρ. 7—8 μ.μ.
Σαββάτῳ 7 'Απριλίου, ὥρ. 7—8 μ.μ.
Κυριακῇ 8 'Απριλίου, ὥρ. 7—8 μ.μ.

'Εν τῇ ἐν Πειραιεῖ

Δευτέρᾳ 2 'Απριλίου, ὥρ. 3—4 μ.μ.
Πέμπτῃ 5 'Απριλίου, ὥρ. 7—8 μ.μ.
Κυριακῇ 8 'Απριλίου, ὥρ. 3—4 μ.μ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ
66—'Οδὸς 'Αδριανοῦ—66